Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Октябриин 1921 оной революциин 21-һээ гарана | № 48 (15671) | 1981 оной февралиин 26, четверг | Сэн 3 мүнгэн.

„...Бидэнэр эб найрамдалай болон арадуудай аюулгүй байдалай үнэн зүб хэрэгэй түлөө, ажалша хүнүүдэй аша туһын түлөө тэмсэнэбди. Марксистско-ленинскэ һургаалай үнэн—манай талада. Нэгэдэл болон бата жагсаал—манай хүсэн".

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэлһээ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН XXVI СЪЕЗД

ЛЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО ЖАГСАН...

Ленинэй илагдашагүй туг доро жагсаһан манай орон агууехэ уг зорилго тэсэшэ—коммунизм тэсэшэ найдамтайгаар дабшажа ябана. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVI съезд энэ түүхэтэ замда шухала шатань болобо. Тэрээн дээрэ парти болон арадай туйлаһан асари ехэ амжалтануудай дүнгүүд согсологдоно, коммунис зохёон байгуулалтын шэнэ хараа түсэбүүд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Съездын нээгдэһэн үдэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоо, партиин дээдэ хуралдаанай делегадууд, тэрэнэй айлшад, манай ороной, мүн гадаадын олон миллион хүн зон ехэ һонирхолтойгоор шагнажа, хүлеэн абаһан байна. Зохёохы марксизм-ленинизмын энэ элитэ ехэ документ дотор илаһан социализмын обществын, мүнөөнэй уласхоорондын байдалай хүгжэлтын гол хуули ёһонууд гүнзэгыөөр, бодото эрдэм наукада үндэһэлэн шэнжэлэгдээ, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин урда табигдаһан шухала зорилгонуд тодорхойлогдоо.

Коммунис байгуулалтын жабхаланта хөлын хараа зорилгонуудаар жэгүүрлэһэн совет хүнүүд шалгардамал манлай болохо коммунистнуудай партиие бүри нягтаар тойрон жагсажа, тэрэнэй хараа түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсөөэ, эрдэм мэдэсэсэ, зохёон байгуулхы эрилгээ элсүүлхээр эрид шидэнхэй байһанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй XXVI съездын февралиин 24-дэ хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлһэн Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо зохёохы дэбжэлтын, бүтэмжэтэй һайн оршон байдал тогтонхой.

Съездэ КПСС-эй Центральна Комитедэй хэһэн тоосоое, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин ээлжээтэ зорилгонуудые, КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссиин тоосоое делегадууд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Үглөөнэй 10 саг. Түрүүлэгшээр һуурһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр **К. У. Черненко** Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **Д. А. Кунаевта** үгэ үгэбэ.

Центральна Комитедэй политическэ хараа шугам болон бодото ажал ябуулгые, партиин дотоодын болон гадаадын политикые Казахстанай Компартиин делегаци бүримүһэн һайшаана, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэлэй бүхы заабаринуудые, тобшололнуудые халуунаар, нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

Ферросплавууд, глинозем, химиин ба нефть болбосоруулгын продукци орондоо үгэжэ, түлишын-эшэ хүсэнэй томо ехэ район боложо байһан Павлодар-Экибастузай территориально-үйлэдбэриин комплексые хүгжөөлгэдэ үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна.

Партиин аграрна политикые бодото дээрэнь залан сэхээр бэелүүлһэнэй, шэнэ газарые түсэбэй ёһоор, удаа дараалан ашаглаһанай, үйлэдбэрине мэргэжүүлһэнэй, томодхоһоной ашаар үнгэрһэн табан жэлэй турша соо 81 миллионһоо дээшэ тонно гэхэ гу, али жэлдээ дунда зэргээр 1 миллиард шахуу нүүд тарыа гүрэндэ тушаагаабди. КПСС-эй Центральна Комитедэй үряалдагай ёһоор, бин байгаа арга нөөсэнүүдээ, кадрнуудай дүршэл шадабарине, элдүүрилэгдэн ашаглагдаһан шэнэ газарай бүхы хүшые партиин табиһан эдеэ хоолой программые бүрин хүсэдөөр бэелүүлгын аша туһада хабаадуулхын тула партийна организацинууд бүхы юумэ хэхэ юм гэжэ үгэ хэлэгшэ найдуулаа. Тэрэнэй шанарай бүхы үрэ дүнгүүдые эрид дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөө худөөгэй экономикын гол зорилго болоно.

ЦК-гай тоосоото элидхэл уласхоорондын оршом соо КПСС-эй эдэбхитэй, зохёон байгуулхы ажал ябуулгын зүрхэ сэдьхэл худэлгэмэ зүрэглалые багтаана гэжэ КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Г. В. Романов** мэдүүлбэ. Шахардуу байдал һуларуулгын ехэ туршэгэ шалгалтада ороожо байһан эрхэ байдалда Советскэ Союз оршон байдалые һайжаруулха замаараа дабшаха, империалис бүлэгөөрхид болон эдэнэй Пекинэй туһамаршадай эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудые шууд сэхээр элишэлхэ, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө эрид тэмсэхэ гэжэ тэмдэглэхэдэ шухала удха шанартай байна. Леонид Ильич Брежневэй үсэгэлдэр гаргаһан эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд гүнзэгы удхатай, һайн һайхан уг зорилготой юм.

XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа ленинградайхидай амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай хөөрэхэдөө, эрдэмэй-үйлэдбэриин хүсэнэй нөөсэнүүд гүйсэд дүүрэнээр ашаглагдаагүй гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Гүйсэдхэлгын жаяг журамые бүхы талаарнь бэехижүүлһэнэй, арадай зөөридэ эзэн ёһоор хандаһанай, бин байгаа дутуу дунануудые эрид шууд усадхаһанай ашаар лэ эдэ бүгэдые гүйсэд ашаглажа болоно.

Тоосоото элидхэл соогоо нүхэр Л. И. Брежневэй халуун дулаанаар хэлэһэн худэлмэришэн ангиие съезд дээрэ түлөөлхэ зол хубида хүртэһэндөө омогорхоноб гэжэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай ахалагша горновой нүхэр **В. Д. Наумкин** хэлэбэ.

Худэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажал хэрэгтэ үдэр бүрн сэгнэлтэ үгэхэ гээшэ комбинадта һайн заншал болонхой. Нинтэ үрэ дүнгүүд тоолон гаргагдахаһаа гадна, хүн бүхэнэй ажалай хубита тухай сэхэ хөөрэлдөөн болодог. Энэнь хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлээ. Коллектив дотор мэргэжэлээрээ омогорхолгын мэдэрэл; эрхимүүдһээ жэшээ абаха эрмэлзэл хүгжөөгдэнэ.

Эдэнэй ажал ба ажаһуудалые улам һайжаруулха тухай парти ба Совет правительствын анхарал оролдолые металлургнууд ходоо мэдэржэ байдаг.

Магниткын металлургнууд табан жэлэй турша соо 1 миллионһоо үлүү тонно металл алмаа. Энэ хадаа партиин съездэ комбинадай бэлэг болоно гэжэ делегат тэмдэглэбэ. Комбинадые шэнэдхэн һэльбэхэ, тэрэниие түүхэй эдээр хангаха асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ тогтобо.

Партиин съездэ ЦК-гай тоособто элидхэл хүн тухай, тэрэнэй ажаһуудал ба зол жаргал тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр **М. С. Соломенцев** тэмдэглээд, КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые бүрин хүсэдөөр һайшаахые дурадхаа.

Республикын экономикын хурдан түргэн, тогтууритай һайн хүгжэлтэ тухай үгэ хэлэгшэ хөөрэбэ. Гэбэшье ашаг үрэ болон шанарай талаар үндэһэн хубилалта даб дээрэ болоодүй байһаар гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ үндэһэн шухала зорилгые шиидхэхын тула үшөө ехэ юумэн хэгдэхэ эзэргэтэй.

Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ, хүн зонине эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, нэн түрүүн мяхаар, һөөөр хангалгые һайжаруулгада хабаатай асуудалнуудта делегат үгынгөө охэнхи хубине зорюулба. Эдэ бүхы зүйлнүүдээр хүн зоной эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа шаданагүйбди.

КПСС-эй XXVI съезд манай ороной урда асари ехэ хараа түсэбүүдые нээнэ. Шалгагдамал манлай—Коммунис партиин хүтэлбэреэр Россин Федерациин ажалшад, бүхы совет арадтал адли, инаг дурата Эхэ ороной-гоо һалбаран хүгжэхын аша туһада бүри шэн габьяатайгаар худэлхэ юм.

Тэрэнэй дайшалхы штаб—ленинскэ Центральна Комитет, бүгэдэ арадта хүндэтэй болоһон манай парти ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ, залан сэхэ марксист-ленинец, мүнөө үеын элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй ЦК-гай Политбюро дотоодын болон гадаадын политикые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй асари ехэ ажал ябуулгые найдамтайгаар залан хүтэлбэрилнэ гэжэ Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **Т. Я. Киселев** хэлэбэ.

ЦК-гай тоосоон доторхи заабаринуудые, тобшололнуудые, зорилгонуудые хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри болгон, гүйсэдхэн бэелүүлдэгбди. КПСС-эй хүндөө байһан Программада шухала хубилалтануудые, нэмэлтэнүүдые оруулха тухай съездын үзэмжэдэ табигдаһан дурадхалые манай делегаци бүрин хүсэдөөр дэмжэнэ.

Республика дотор эрдэм, техникын дэбжэлтые хурдадхаха, эрдэм наука болон үйлэдбэриин харилсаанай нүлөө ехэтэй арга онолнуудые бэдэрхэ асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдаха юм гэжэ делегат тэмдэглээ.

Үзэл сурталай худэлмэрние һайжаруулха, тэрэнэй олохон участогууд ба һалбаринуудые шэнэдхэн хубилгаха шухала байһан тухай ЦК-гай тоосооной заабарине бидэ гүйсэд дэмжэнэбди.

Советскэ Союзай Коммунис партиин революционно зохёохы ябуулгатай, энэрхы зорилготой агуулгэ сурталтай һургаалнуудтай ба алдарта амжалтануудтай жэшэжэ болоомоор тнимэ дурда татадаг ондоо хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй гэжэ Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **Ш. Р. Рашидов** хэлэбэ.

Арадай ажана байдал, бата бэхи эб найрамдал тухай анхарал оролдогоор, манай агуулгэ хэрэгэй үнэн зүб ба илалта туйлаха байһандань гүнзэгы этигэлээр нэбтэрһэн тоосоото элидхэл партиие, бүхы совет хүнүүдые 80-яад онуудай ажал ябуулгын программаар зэбсэгжүүлбэ. Энэ программань эрдэм ухаанда үндэһэлнэ.

Арбадахи табан жэлдэ Узбекистанай экономико, эрдэм, соёлые хүгжөөхэ, арадай байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха талаар туйлагдаһан амжалтануудта делегат тогтожо хэлээ. Түсэбтэ табан жэлэй социально-экономическа гол зорилгонууд амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Республикын ажалшад КПСС-эй XXV съезд дээрэ үгэһэн үгэдөө нэрэтэй түрэтэйгөөр түрөө. Үнгэрһэн жэлдэ тон ехэ хэмжээнэй хлопок —6 миллион 237 мянган тонно. худалдагдаһан байна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй зорилгонуудые шэнжэлхэдээ, нинтын үйлэдбэриин ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэ гээшэ онсо шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Гээгдэгшэдгүйгөөр худэлхэ үүсхэлдэ нүхэр Л. И. Брежневэй үгэһэн үндэр сэгнэлтээр зоригжоһон Донойажалшад арбадахи табан жэлые амжалтатайгаар дүүргээ гээд КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр И. А. Бондаренко мэдүүлбэ. Промышленностьда, транспорт дээрэ, хэлхээ холбоондо ба хангалгын һалбаринуудта гээгдэнэ предприятинууд гол түлэб үгы юм. Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалые хараада абажа, энэ патриотическа худэлөөнэй хожомой хараа зорилгые тодорхойлходоо, областной партийна организаци үйлэдбэриин предприятинуудые түргөөр ашаглалгада оруулжа хэрэглэхэ хараа шугам баримтална.

Мяха, наран сэсэг үйлэдбэрилгөөр гээгдэлээ усадхахын тула, уһалагдадаг газарай ашаг урые дээшэлүүлхын тула областиин партийна организаци шэнэ табан жэлдэ ехэ юумэ хэхэ болоно гэжэ делегат онсолон тэмдэглэбэ. Орооһо үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ гээшэ Доной коммунистнуудай эгээл габшагай участок байһаар. «Гигант» совхозой солото коллективэй урягаар түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ. үндэр баян ургаса абахын түлөө мурысөөн ажахынуудта дэлгэрэнхэй.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

Информационно МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVI съезд февралиин 24-дэ Москвада, Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо худэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. У. ЧЕРНЕНКО үглөөнэй заседани дээрэ түрүүлэгшээр һуугаа. Нүхэд: Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Д. А. КУНАЕВ, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. РОМАНОВ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай ахалагша горновой В. Д. НАУМКИН, РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ М. С. СОЛОМЕНЦЕВ, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Т. Я. КИСЕЛЕВ, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. РАШИДОВ гэгшэд Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVI съездэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоое, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин ээлжээтэ зорилгонуудые. КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссиин тоосоое зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба.

Нүхэд: Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Советэй ба Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ ФИДЕЛЬ КАСТРО РУС, Вьетнамай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь ЛЕ ЗУАН делегаци болон айлшадаар хани халуунаар угтагдажа, съезд дээрэ амаршалаа.

Нүхэд: КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь И. А. БОНДАРЕНКО, КПСС-эй Башкириэй обкомой нэгэдэхи секретарь М. З. ШАКИРОВ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Ивановска камвольно комбинадай нэхэгшэ Н. Н. ГОЛУБЕВА гэгшэд элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлцэн хабаадалсаба.

Нүхэд: Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Станислав КАНЯ, Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, Германиин Демократическа Республикын Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ Эрих ХОНЕККЕР делегадууд болон айлшадаар хани халуунаар угтагдажа, үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

***

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. ТИХОНОВ КПСС-эй XXVI съездын февралиин 24-нэй үдэшэын заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууба. Нүхэд: Азербайджаниин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Г. А. АЛИЕВ, КПСС-эй Горьковско обкомой нэгэдэхи секретарь Н. Н. ХРИСТОРАДНОВ, КПСС-эй Литвагай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. П. ГРИШКЯВИЧУС, Грузиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. ШЕВАРДНАДЗЕ гэгшэд элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэһэн байна.

Нүхэд: Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, Чехословакиин Социалис Республикын Президент Густав ГУСАК, Венгриин Социалис худэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Янош КАДАР, Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ Тодор ЖИВКОВ, Политбюрогой гэшүүн, Франциин Коммунис партиин Центральна Комитедэй секретарь Гастон ПЛИССОНЬЕ, Румыниин Коммунис партиин Генеральна секретарь, Румыниин Социалис Республикын Президент Николае ЧАУШЕСКУ делегадууд болон айлшадаар ханн халуунаар угтагдажа, үглөөнэй заседани дээрэ амаршалба.

МОСКВА. Кремлиин Съезднүүдэй ордон дотор КПСС-эй XXVI съезд худэлмэрээ үргэлжэлүүлһээр.

ДУРАГ ДЭЭРЭ: заседаннуудай забһарлалгын үедэ, СССР-эй летчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Геройой А. А. Леонов делегадуудай дунда.

ТАСС-ай фото.

ТҮРЭЛ ПАРТИИНГАА СЪЕЗДДЭ БУРЯАД ОРОН ЭЛИДХЭНЭ

УРМА БАЯРТАЙГААР

Улаан-Удэ хотымнай тон залуу предприниинуудай нэгэн болохо гадар нэхэгшэ хубсаһа оёдог фабрика богонихон хугацаатар соо хүн зондо мэдээжэ боложо, түрүү бэшээр худэлжэ байнхай юм. Партиин ээлжээтэ XXVI съездын зарлигдаха болзор хараалһан КПСС-эй ЦК-гай июниин (1980 оной) Пленумэй һүүгэр коллектив дотор съездые нэрэтэй ажалтайгоор угтахын түлөө эдэбхи үүсхэл өргөжэ, социалис мурысөөн үргэнөөр өрнөжэ байна.

Энэ коллективтэ үнинэй хүлеэгдэһэн ажалай үрэжэ ерэбэ. Фабрикын оёдолой цехэй залуу олон плакат, лозунгнуудаар болон шэмэглэгдэнхэй. Партиин ээлжээтэ съездэ зорюулагдаһан баяр ёһололой өдөрлөгтэй сугларһан худэлмэришэдэй шэг ороной урма баяртай. Тус митингые фабрикин партбюрогой секретарь **Л. И. Соколова** нээжэ, үгэ хэлэбэ:

— Бидэнэр түүхэтэ үйлэ хэрэг болоо. КПСС-эй XXVI съездын худэлмэрнээ ажалые хаража, зүрхэ сэдьхэлһээ ханабди, — гээд тэрэ тэмдэглэбэ. Манай фабрикын коллектив съездын шийдэлдэ дээшэлүүлһэн социалис уялгануудые абаад, амжалтатай һайнаар ажалжа гараба байна. Һайхан үүсхэл болон дэлгэрээ. Жэшээлхэдэ, нэхэгшэ Н. Г. Варнавская КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй удаа юһэн һарынгаа өмнө съездын нэгэдэхэ үдэр болотор үргэлжэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга. Энэ зэнэниие дэмжэхыень хани нүүдэн хандаһан байна. Энэ үүсхэлынь нүхэр дэмжэгдээ.

Дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга Улаан-Удын олон худэлмэришэд, комсомол-залуушуулай бригадануудтаа үгэдөө хүрэжэ, даабаряа болзорһоонь холо урид дүүргээ. Гадна бригадануудай дунда «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мурысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Энэ мурысөөндэ манай комсомол-залуушуулай бригада илажа, «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ» гэһэн нэрэ зэргэ абажа ябаха эрхэдэ хүртэбэ. Энэ хадаа ехэл хүндэтэй хэрэг гээшэ. Тэрэ бидэниие бүри ехэ амжалтануудта уряална. Би өөрөө хубиингаа табан жэлэй даабари гурбан жэл хахад соо дүүргэхэб гэжэ үгэеэ үгэнэб, — гэжэ өёдолой цехэй комсомол-залуушуулай бригадын бригадир **Т. И. Сокольникова** мэдүүлбэ.

Удаань баярай энэ митинг дээрэ өёдолшон **Э. А. Бутуханова**, нэхэгшэ **Н. В. Золотарева** болон бусад үгэ хэлэхэдээ, коллективүүдэйнгээ түйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэһэн, мүнөө боложо байгаа КПСС-эй XXVI съездын абаһан шийдхэбэринүүдые, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабари бүхыдэнь сүм дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байһанаа мэдүүлээ.

Тэрэшэлэн тус митинг дээрэ съездэ зорюулагдаһан социалис , мурысөөндэ илажа гарагшадта диплом болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Тиихэдэ өёдолшодой дунда дэлгэрһэн мурысөөндэ шалгарһан Э. А. Бутухановада Чехословаки, Венгри ошохо путевко барюулагдаба. Түрүү өёдолшон мүнөө байгша оной, август һарын даабаряар худэлжэ байна.

М. САНДАНОВ.

ҮДЭР БҮРИ—ГАБШАГАЙ АЖАЛ

Улаан-Удын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай термостатна цех соо хүн зон олоороо сугларба. «КПСС-эй XXVI съездэ—манай габшагай ажал!» гэһэн лозунг бүгэдые уряална. Эндэ сугларагшад барандаа омог баяртайнууд. Тэрэншье ойлгосотой. Юундэб гэхэдэ, тус комбинадай коллектив КПСС-эй XXVI съездэ зорюулан, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Тус комбинадай худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадай митинг КПСС-эй XXVI съездын худэлмэридэ зорюулагдаһан байба. Энэ митингые мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь В. Р. Булдаев нээгээд, КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь Н. А. Антакшиновада үгэ үгэбэ.

— Бүхы совет арад, мүн дэлхэйн түрүү үзэл бодолто хүн түрэлтэн КПСС-эй XXVI съездын нээгдэхэ үдэрые баяр баясхалантайгаар угтаба. Энэ съезд дээрэ үнгэрһэн табан жэлэй үедэ хэһэн ажал худэлмэринигөө дүнгүүдые гаргажа, удаадахи жэлнүүдэй хараа түсэбүүдые тодорхойлхо байна, — гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Түрэл партиингаа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй, Совет правительствын хүтэлбэри доро совет арадай, тэрэ тоодо Улаан-Удын Октябрьска районой ажалшадай түйлаһан амжалтанууд дээрэ тогтон хэлээ. Тус районой промышленна предприятинууд продукци худалдаха талаар үнгэрэгшэ табан жэлэйнгээ түсэбые декабриин 23 болотор сүм дүүргэһэн юм. Тэрэ тоодо мяха-консервын комбинадай эбтэй эетэй коллектив оролсоно гээд партиин райкомой нэгэдэхи секретарь онсолон тэмдэглээ.

Удаань И. А. Антакшинова КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань комбинадай электро-гагнууршан, Социалис Ажалай Герой В. И. Немочин үгэ хэлэхэдээ, манай комбинадай коллектив габшагай ажалараа түрэл партиингаа XXVI съездые угтаба гээд тэмдэглэбэ. —Манай парти болон правительство эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ. Түрэл партиингаа гадаадын ба дотоодын политикые һайн һайхан уг зорилготой юм.

XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа ленинградайхидай амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай хөөрэхэдөө, эрдэмэй-үйлэдбэриин хүсэнэй нөөсэнүүд гүйсэд дүүрэнээр ашаглагдаагүй гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Гүйсэдхэлгын жаяг журамые бүхы талаарнь бэехижүүлһэнэй, арадай зөөридэ эзэн ёһоор хандаһанай, бин байгаа дутуу дунануудые эрид шууд усадхаһанай ашаар лэ эдэ бүгэдые гүйсэд ашаглажа болоно.

Тоосоото элидхэл соогоо нүхэр Л. И. Брежневэй халуун дулаанаар хэлэһэн худэлмэришэн ангиие съезд дээрэ түлөөлхэ зол хубида хүртэһэндөө омогорхоноб гэжэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай ахалагша горновой нүхэр **В. Д. Наумкин** хэлэбэ.

Худэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажал хэрэгтэ үдэр бүрн сэгнэлтэ үгэхэ гээшэ комбинадта һайн заншал болонхой. Нинтэ үрэ дүнгүүд тоолон гаргагдахаһаа гадна, хүн бүхэнэй ажалай хубита тухай сэхэ хөөрэлдөөн болодог. Энэнь хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлээ. Коллектив дотор мэргэжэлээрээ омогорхолгын мэдэрэл; эрхимүүдһээ жэшээ абаха эрмэлзэл хүгжөөгдэнэ.

Эдэнэй ажал ба ажаһуудалые улам һайжаруулха тухай парти ба Совет правительствын анхарал оролдолые металлургнууд ходоо мэдэржэ байдаг.

Магниткын металлургнууд табан жэлэй турша соо 1 миллионһоо үлүү тонно металл алмаа. Энэ хадаа партиин съездэ комбинадай бэлэг болоно гэжэ делегат тэмдэглэбэ. Комбинадые шэнэдхэн һэльбэхэ, тэрэниие түүхэй эдээр хангаха асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ тогтобо.

Партиин съездэ ЦК-гай тоособто элидхэл хүн тухай, тэрэнэй ажаһуудал ба зол жаргал тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр **М. С. Соломенцев** тэмдэглээд, КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые бүрин хүсэдөөр һайшаахые дурадхаа.

Республикын экономикын хурдан түргэн, тогтууритай һайн хүгжэлтэ тухай үгэ хэлэгшэ хөөрэбэ. Гэбэшье ашаг үрэ болон шанарай талаар үндэһэн хубилалта даб дээрэ болоодүй байһаар гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ үндэһэн шухала зорилгые шиидхэхын тула үшөө ехэ юумэн хэгдэхэ эзэргэтэй.

Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ, хүн зонине эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, нэн түрүүн мяхаар, һөөөр хангалгые һайжаруулгада хабаатай асуудалнуудта делегат үгынгөө охэнхи хубине зорюулба. Эдэ бүхы зүйлнүүдээр хүн зоной эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа шаданагүйбди.

КПСС-эй XXVI съезд манай ороной урда асари ехэ хараа түсэбүүдые нээнэ. Шалгагдамал манлай—Коммунис партиин хүтэлбэреэр Россин Федерациин ажалшад, бүхы совет арадтал адли, инаг дурата Эхэ ороной-гоо һалбаран хүгжэхын аша туһада бүри шэн габьяатайгаар худэлхэ юм.

Тэрэнэй дайшалхы штаб—ленинскэ Центральна Комитет, бүгэдэ арадта хүндэтэй болоһон манай парти ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ, залан сэхэ марксист-ленинец, мүнөө үеын элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй ЦК-гай Политбюро дотоодын болон гадаадын политикые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй асари ехэ ажал ябуулгые найдамтайгаар залан хүтэлбэрилнэ гэжэ Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **Т. Я. Киселев** хэлэбэ.

ЦК-гай тоосоон доторхи заабаринуудые, тобшололнуудые, зорилгонуудые хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри болгон, гүйсэдхэн бэелүүлдэгбди. КПСС-эй хүндөө байһан Программада шухала хубилалтануудые, нэмэлтэнүүдые оруулха тухай съездын үзэмжэдэ табигдаһан дурадхалые манай делегаци бүрин хүсэдөөр дэмжэнэ.

Республика дотор эрдэм, техникын дэбжэлтые хурдадхаха, эрдэм наука болон үйлэдбэриин харилсаанай нүлөө ехэтэй арга онолнуудые бэдэрхэ асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдаха юм гэжэ делегат тэмдэглээ.

Үзэл сурталай худэлмэрние һайжаруулха, тэрэнэй олохон участогууд ба һалбаринуудые шэнэдхэн хубилгаха шухала байһан тухай ЦК-гай тоосооной заабарине бидэ гүйсэд дэмжэнэбди.

Советскэ Союзай Коммунис партиин революционно зохёохы ябуулгатай, энэрхы зорилготой агуулгэ сурталтай һургаалнуудтай ба алдарта амжалтануудтай жэшэжэ болоомоор тнимэ дурда татадаг ондоо хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй гэжэ Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **Ш. Р. Рашидов** хэлэбэ.

Арадай ажана байдал, бата бэхи эб найрамдал тухай анхарал оролдогоор, манай агуулгэ хэрэгэй үнэн зүб ба илалта туйлаха байһандань гүнзэгы этигэлээр нэбтэрһэн тоосоото элидхэл партиие, бүхы совет хүнүүдые 80-яад онуудай ажал ябуулгын программаар зэбсэгжүүлбэ. Энэ программань эрдэм ухаанда үндэһэлнэ.

Арбадахи табан жэлдэ Узбекистанай экономико, эрдэм, соёлые хүгжөөхэ, арадай байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха талаар туйлагдаһан амжалтануудта делегат тогтожо хэлээ. Түсэбтэ табан жэлэй социально-экономическа гол зорилгонууд амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Республикын ажалшад КПСС-эй XXV съезд дээрэ үгэһэн үгэдөө нэрэтэй түрэтэйгөөр түрөө. Үнгэрһэн жэлдэ тон ехэ хэмжээнэй хлопок —6 миллион 237 мянган тонно. худалдагдаһан байна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй зорилгонуудые шэнжэлхэдээ, нинтын үйлэдбэриин ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэ гээшэ онсо шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Гээгдэгшэдгүйгөөр худэлхэ үүсхэлдэ нүхэр Л. И. Брежневэй үгэһэн үндэр сэгнэлтээр зоригжоһон Доной ажалшад арбадахи табан жэлые амжалтатайгаар дүүргээ гээд КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр И. А. Бондаренко мэдүүлбэ. Промышленностьда, транспорт дээрэ, хэлхээ холбоондо ба хангалгын һалбаринуудта гээгдэнэ предприятинууд гол түлэб үгы юм. Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалые хараада абажа, энэ патриотическа худэлөөнэй хожомой хараа зорилгые тодорхойлходоо, областной партийна организаци үйлэдбэриин предприятинуудые түргөөр ашаглалгада оруулжа хэрэглэхэ хараа шугам баримтална.

Мяха, наран сэсэг үйлэдбэрилгөөр гээгдэлээ усадхахын тула, уһалагдадаг газарай ашаг урые дээшэлүүлхын тула областиин партийна организаци шэнэ табан жэлдэ ехэ юумэ хэхэ болоно гэжэ делегат онсолон тэмдэглэбэ. Орооһо үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ гээшэ Доной коммунистнуудай эгээл габшагай участок байһаар. «Гигант» совхозой солото коллективэй урягаар түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ. үндэр баян ургаса абахын түлөө мурысөөн ажахынуудта дэлгэрэнхэй.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

АМЖАЛТААРАА ЗОРИГЖОНХОЙ

Түм

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН XXVI СЪЕЗД

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА ШАЛГАЛТЫН КОМИССИИН ТООСОО

Комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Г. Ф. СИЗОВОЙ хэһэн элидхэл

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин съезд бүхэн — ороной олон миллион хүнөө бүридэдэг коммунистнуудай, манай бүхы арадай ажабайдалда асари ехэ үйлэ хэрэг болоно.

Тэрэнэй Верховно орган — партиин съезднүүд тэмсэлэй ба зохёон байгуулгын дүй дүршэлые согсолно, коммунис байгуулалтын шэнэ шата бүхэндэ партиин стратеги болон тактикые зохёоно, мүнөө үеын агууехэ эрдэм наука болохо марксизм-ленинизмые хамтаараа хүгжөөнэ.

Тиихэтэй хамта манай партиин съезднүүд уласхоорондын ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг боложо, бүхы ороноудай ажалшадай анхаралые заатагүй татадаг, түнзэгы ехэ һонирхол үүсхэдэг юм.

Партиин XXVI съезд манай ороной хүгжэлтэдэ, экономикодо, политическэ ба оюун бодолой һалбаринуудта, совет арадай бүхы ажабайдалда, батажан хүгжэһэн социализмын гол ёһонуудые али бүхы талаарнь бэхижүүлгэдэ гайхамшагта шата боложо, түүхэдэ орохо байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл — ёһотойл ленинскэ хэмжээнэй, түхэл шэнжэтэй документ мүн. Ороноо хүтэлбэрилхэ талаар партиин бэлүүлдэг хүдэлмэрнин зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ зураглал тэрээн дотор тобойсо харуулагдаа, партиин дотоодын болон гадаадын политикада али бүхы талаһаань марксистско-ленинскэ шэнжэлэл хэгдээ, табан жэлэй турша соо политическэ, экономическа ба социальна асуудалнуудаар оронэй, арад зоной хүби заяанда шухала удха шанартай манай туйлалтануудыг харуулагдаа.

Туйлалтануудай үнэхөөрөөшье ехэ юм. Тэдэ бодото омогорхолой, үнэн зүрхэнэй баярай мэдэрэл түрүүлнэ. Тэ бэшье партиин бодото хэрэг байдалые үнэн зүбөөр сэгнэдэг. Хэгдэһэн юумые шүүмжэлхы ёһоор хаража үзэһэнэй үндэһөөр нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл дотор, 1981—1985 онуудта, — мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект соо саашаһаа жэлнүүдэй тодо программа хараалагдаа, шинидхэгдэхэ зэргэтэй зорилгонууд тодорхойгоор табигдаа. Бидэнэй дабшажа ябаһан зам хадаа зүб, Ленинэй заа-һан зам болоно гэжэ тэдэ этигэл найдал түрүүлжэ шадаха байна.

Совет арад ерээдүй тээшээ найдамтайгаар харана, совет обществын хүтэлбэрилхы ба шэглүүлхы хүсэн болохо партиин сэсэн мэргэн, хёрхо нарин байлгада этигэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, үнэн сэхэ ленинец, гэрэлтэ һайхан ерээдүйн түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Политбюродо совет хүнүүд ехэ дуратайгаар, түнзэгы этигэл найдалтайгаар хандадаг юм. КПСС-эй дотоодын болон гадаадын политикые — эб найрамдалай ба зохёон байгуулгын политикые, бодото арадай политикые манай хүн зон халуунаар һайшаадаг, дэмжэдэг байна.

Нүхэдүүд! Тэрээндэ Уставаар тодорхойлогдоһон хүдэлмэрнин участогта ЦПСС-эй Центральна шалгалтын комисси КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые шидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хэбаадаһан байгаа.

КПСС-эй Уставай ёһоор, Центральна шалгалтын комиссиг партиин түбэй органуудта ажал хэрэгэй түргөөр, зүбөөр ябуулагдажа байдагые, кассые, КПСС-эй Центральна Комитедэй предприятие шалгаха уялгатай. Центральна шалгалтын комисси партиин Уставай эдэ дүримүүдтэй тодо нариилаар зохилдуулан, ажал ябуулгаяа эмхидхэдэг байна. Тэрэнэй хүдэлмэри түсэбэй ёһоор бэлүүлэгдэг. Нютагай партийна организацинуудай шалгалтын комиссинуудай хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлэлгэдэ бидэ мүн лэ ехэ анхаралаа хандуулһан байнабди.

Орон доторхи коммунис байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар партиин съезднүүдэй, ЦК-гай Пленумүүдэй шидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэлүүлгэ гол түлэб КПСС-эй ЦК-гай аппарадай эмхитэй һайн, тодо нарин хүдэлмэриһөө дулдыдадаг байна гэжэ тэмдэглохэ шухала.

Партиин Центральна Комитедэй аппарат Центральна Комитедэй Политбюрогой болон Секретариадай даалгабринуудые ехэ харюусалгатайгаар, харалтай түргөөр дүүргэдэг, мүн политическэ, социально-экономическа ба бусад асуудалнуудые КПСС-эй Центральна Комитедэй үзэмжэдэ табихые бэлдэхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулаа, ЦК-да ороһон ажалшадай дурадхалнуудта, бэшэгүүдтэ, мэдүүлгэнүүдтэ, бусад документүүдтэ анхаралтайгаар хандадаг байгаа.

Партиин бюджедэ мүнгэ зөөриин оролгын, эдэнине зүбөөр гарганалгын хойноһоо ёһотой хиналта тогтоохо гэжэ КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гол уялгануудай нэгэниинь болоно.

Тоосоото үе соо энэ-энэндэ гол анхаралаа хандуулһан байна. Партиин Центральна Комитедэй кассануудые шалгаха хүдэлмэри ходо ходо ябуулагдадаг байгаа. Партийна мүнгэн һангай бүрин байлга сүм хангардана гэжэ эдэ шалгалтануд харуулба. Кассын дэбтэр ба бухгалтерска тоосооц зүбөөр хэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай хэрэгүүдые эрхилдэг управлениин партиин Центральна Комитедэй баталамжада табигдаг партиин бюджедэй проектнуудые, мүн эдэнэй гүйсэдхэл тухай тоосоонуудые КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссин жэл бүри хаража үзэдэг.

Партиин бюджедэй олзо оршын хүби гэшүүнэй түлбэринүүдһээ, партийна хэблэлнүүдэй олзоһоо, бусад оршонуудһаа бүридэдэг юм. Гэшүүнэй түлбэринүүд жэлдээ дунда зэргээр партиин бюджедэй олзо оршонуудай гурбанай хоёр хубинь болодог юм.

Тоосоото үе соо партиин бюджедэй олзо оршын хүби партиин гэшүүнэй түлбэринүүдһээ ороһон мүнгэнһөө, мүн партиин хэблэлэй ажал ябуулгаһаа нилээд ехээр нэмэгэн байна.

Гэшүүнэй түлбэринүүдые тулэ-лэлгэ партиин гэшүүн ба кандидат бүхэнэй түбхын түрүүшын уялгануудай нэгэниинь болоно, тэдэнине коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ нүлөөлдэг, эхин партийна организацинуудта эмхидхэл, жалг журам дээшэлүүлдэг байнаниинь мэдээжэ. Партиин гэшүүнэй түлбэринс саг болзор соогоо түлэлгэ имагтал бодото тодорхой бэшэ, харин политическэ удха шанартай.

Тоосоото үе соо союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуд, КПСС-эй крайкомууд, обкомууд партиин гэшүүнэй түлбэринүүдые абаха, бүридхэхэ хэрэгые хүтэлбэрилгээ эли бодо һайжаруулаа. Партиин гэшүүд болон кандидадуудай диплэнхи олонхинь гэшүүнэйнгээ түлбэринс һара бүхэндэ, тогтоогдоһон хэмжээгээрнь түлэнэ гээд шалгалтануд харуулба. Гэбэшье зарим коммунистнуд элдэб шалтагаануудаар үритэдэг байна. Олоһон бүхы мүнгэ зөөриһөө гэшүүнэй түлбэринс түлэдэггүй хангалтагүй үзэгдэлтэй мүнөө болотор ушаржа болоно.

Партиин гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэхэ үедөө зарим түхэлэй шангуудые, гонорар болон бусад нэмэлтэ олзо оршонуудые бүрин хүсэдөөр хараада абаагүй ушар бариитануд Казахай, Литвагай, Приморийн, Яхадай ба бусад парторганизацинуудта дайралдана.

Гэшүүнэй түлбэринүүдээр дутуу түлэгдэһэн эдэ бүхы мүнгэн партийна кассада нэмэжэ оруулагдаа гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Обкомуудай, крайкомуудай, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай зохихо тоосоондо эдэнинс оруулхын тула коммунистнуудһаа абтаһан гэшүүнэй түлбэринүүдые эхин партийна организацинуудай зарим секретарьнарай удаан саг соо нөөсэлгын кассануудта тушаадагүй байһан дутуу дунданууд тохёолдоно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, 1980 оной январиин 1-ной байдалаар Эрхүүгэй областийн эхин партийна организацинуудай секретарьнар 26 мянга гаран түхэриг нөөсэлгын кассада оруулаагүй байгаа. Иимэ ябуулга партийна мүйгэ үрихэ ябадалда нүлөөлнэ. Иимэ ушар Брянска областийн эхин партийна организацинуудай нэгэндэ дайралдаба.

КПСС-эй ЦК-гай заабарлар тогтоогдоһон партиин гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэхэ гурим тухай өйлгуулалмжын хүдэлмэриин эхин парторганизацинуудай коммунистнуудай дунда мүртэйгөөр ябуулагдадаггүй байһан дээрэһээ гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэхэ хэрэгтэ дутуу дунданууд гарана бшуу. Партиин зарим горкомуд, райкомуд, шалгалтын комиссинууд бии байгаа дутуу дундануудта эбсэнгеэр хандана, эхин парторганизацинуудта гэшүүнэй түлбэринүүдые зүбөөр түлэгдэдэг байһые бүхы хэмжээгээрнь шалганагүй.

Союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуд, партиин крайкомуд ба обкомуд энэ хэрэгые гуримшуулха, гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэлгын түлөө коммунистнуудай, харин эдэнине нөөсэлгын кассануудта саг соогоо тушаахын түлөө парторганизацинуудай секретарьнарай харюусалгые дээшэлүүлхэ зэргэтэй. Эхин партийна бүхы организацинуудта гэшүүнэй түлбэринүүдые зүбөөр түлэдэгые партиин горкомуудай, райкомуудай, шалгалтын комиссинуудай зүгөөр жэл бүри шалгалта хэхыень туйлаха шухала. Партиин гэшүүнэй түлбэринс саг болзор соогоо түлэлгэ имагтал бодото тодорхой бэшэ, харин политическэ удха шанартай.

Тоосоото үе соо союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуд, КПСС-эй крайкомуд, обкомуд партиин гэшүүнэй түлбэринүүдые абаха, бүридхэхэ хэрэгые хүтэлбэрилгээ эли бодо һайжаруулаа. Партиин гэшүүд болон кандидадуудай диплэнхи олонхинь гэшүүнэйнгээ түлбэринс һара бүхэндэ, тогтоогдоһон хэмжээгээрнь түлэнэ гээд шалгалтануд харуулба. Гэбэшье зарим коммунистнуд элдэб шалтагаануудаар үритэдэг байна. Олоһон бүхы мүнгэ зөөриһөө гэшүүнэй түлбэринс түлэдэггүй хангалтагүй үзэгдэлтэй мүнөө болотор ушаржа болоно.

Партиин гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэхэ үедөө зарим түхэлэй шангуудые, гонорар болон бусад нэмэлтэ олзо оршонуудые бүрин хүсэдөөр хараада абаагүй ушар бариитануд Казахай, Литвагай, Приморийн, Яхадай ба бусад парторганизацинуудта дайралдана.

Гэшүүнэй түлбэринүүдээр дутуу түлэгдэһэн эдэ бүхы мүнгэн партийна кассада нэмэжэ оруулагдаа гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Обкомуудай, крайкомуудай, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай зохихо тоосоондо эдэнинс оруулхын тула коммунистнуудһаа абтаһан гэшүүнэй түлбэринүүдые эхин партийна организацинуудай зарим секретарьнарай удаан саг соо нөөсэлгын кассануудта тушаадагүй байһан дутуу дунданууд тохёолдоно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, 1980 оной январиин 1-ной байдалаар Эрхүүгэй областийн эхин парторганизацинуудай секретарьнар 26 мянга гаран түхэриг нөөсэлгын кассада оруулаагүй байгаа. Иимэ ябуулга партийна мүйгэ үрихэ ябадалда нүлөөлнэ. Иимэ ушар Брянска областийн эхин парторганизацинуудай нэгэндэ дайралдаба.

КПСС-эй ЦК-гай заабарлар тогтоогдоһон партиин гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэхэ гурим тухай өйлгуулалмжын хүдэлмэриин эхин парторганизацинуудай коммунистнуудай дунда мүртэйгөөр ябуулагдадаггүй байһан дээрэһээ гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэхэ хэрэгтэ дутуу дунданууд гарана бшуу. Партиин зарим горкомуд, райкомуд, шалгалтын комиссинуудай

Советүүдэй хүдэлмэри

ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГООР

ПУБЛИЦИСТИКЭ

ХҮРЬҺЭН—ГАЗАРАЙ ХҮШӨӨҺЭН

1981 он гараад, элдин уужам Эхэ ороной газар дэбисхэр дээгүүр илалтата алхамаа эршэмтэйгээр татажа ябана. Энээнтэй хамта, коммунизмые зохёон байгуулха түүхэтэ зам дээрэ совет арад түмэнэй агуу ехэ ажалай оютэлнүүдые арьбадхаха арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэб дүүрэн түгэс эрхэеэ абан гаралсаба.

Энэ түсэбэй баатарлиг дасалтануудай гол зорилгонууд «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүртэрхи үедэ СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» гэнэн КПСС-эй ЦК-гай проект соо тодорхойлогдоҺон байна.

«Гол шэглэлнүүд» соо совет арадай ерэдүйн гэрэлтэ һайхан үндэр хэрэ гоё һайханаар зэрэлгээтэн харагдана. Мүн манай Буряад ороной ажалшад ерэдүйнгөө бүри түбхин, улам баян байдал тээшэ этигэл түгэсөөр эрмэшэн шармайжа ябана. Жэшээнь, ганса хан 1981 ондо 1 миллиард 637 миллион түхэригэй промышленна эд үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбтэйбди. Энэмнай үнэрһэн жэлэйхитэй сасуулбал, 6,7 процентээр дээшээ болоно. Энэ табан жэлдээ Буряадай газар дээрэхи БАМ-ай, Ґалута-Нуурай ГРЭС болон Озёрно хадын малтамалнуудай комбинадай барилгануудһаа гадна, 377 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээтэй гэр байра, дүрбэн мянган үхибүүдэй һуурита һургуулинууд, хоёр мянга 700 һуурита бишыхан үхибүүдэй ясли болон саадууд, 656 хэбтэритэй больницануд мэтын социальна барилгануд бодхоогдохо юм.

Хүдөө ажахы дээрэ абажа хэлэхэдэ, республикын колхоз болон совхозууд таряанай үргасые 535 мянган тоннодо хүргэхэ, 112 мянган тонно хартаабха, 33 мянгаад тонно овощ абаха хараатай. 1980 онойхитой сасуулбал, 20 процентээр ехэ мяха абаха. Һу тушаалгала нилээд ехээр үлүүлхэ, 152 миллион үндэгэ, 5019 тонно нооһон хайшалагдаха юм.

Эдэ бүтэдэнһөө үндэһэлэн, түбхин дэлгэр байдал улам хүгжэхэнь дамжаггүй. Хараад үзэгты: 1,5 шахуу процентээр промышленность дээрэ, 3 процентһээ үлүүгээр барилгын ажал дээрэ, аяар 15 үлүүтэй процентээр хүдөө ажахы дээрэ салин хүлһэн нэмэхэ болоно. Ажалшадта эд бараа хүдалдалга 3 хахад шахуу процентээр дээшэлхэ хараатай. Тэд эдэ бүтэдые туйлахын тулада ашагтай үрэтэйгөөр, арбитай шанартайгаар ажаллахал хэрэгтэй ха юм. Юуб гэхэдэ, хүн хэһэн бүтээһээрээ хэрэглэмжээе хангаха зэргэтэй гэнэн социализмын гол ёһо гурим бии ха юм.

Научно-техническэ дэбжэлтэ гээшые түргэдхэхэ, үйлэдбэри бүтээлэй үрэ ашагые дээшэлүүлхэ, эдеэ хоолой асуудалые шиидхэхэ, зоной хэрэглэмжын эд товарнуудые элбэгжүүлхэ, гэр байра барилгые һайжаруулха лбадалнуудта тусхай удха шанар олгогдохо юм гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев онсо тэмдэглэнэн байна.

Мүнөө хүдөө ажахын үмэнэ, газар таряалангай болон мал ажалай урда бүри ехэ эрилтэнүүд табигдана. Энэньшье ойлгосотой.

Газар тушаа, газарай хүрьһэн тушаа, таряан хилээмэн тушаа, сагаан эдеэн тушаа дуун шүлэгүүд, оньһон үгэ, онтохон үльгэрнүүд эртэ урдаһаа нааша угсаатан үндэһэтэн бүрнин аман болон бэшэмэл зохёолдо байдаг лэ байгаа. Эдэ бүтэдэнь өөһэдынгөө үндэһэ узуураар хүн түрэлтэнэй хэтэ заяанай дүй дүршэл, онол мэргэжэл дээрэ буйлажа, зон арадай ажалайнь хүрьһэн дээрэ болбосоржо гарадаг байгаа. Иимэ ушар агууехэ ород арадай дундаһаа илангаяа элбэг дэлбэгээр гарадагынь элитэ. Захаһаа жэшээ абаад үзэхэдэ, Микула Селяннинович тухай -ульгэр домог соо гараһан, түрэһэн газар дайдадаа һүгэдэн мүргэһэн, газарайнгаа хүрьһэ ганзагадаа хэжэ, газар нютагаа харинин харатаннаа аршалан дабхиһан тухай түүрээн дууладаг. Ородой классигуудай, илангаяа Кольцов, Некрасов мэтын поэдүүдэй мүнхэ зохёолнууд дотор иимэ шүлэгүүд, дуунууд, мүн таряан ажалые магтаһан, таряашадые суурхуулһан зохёолнууд олон...

Манай буряадайшье зохёол соо ,тиимэ аялгануд бүри эртэ урдаһаа абаад олон байһыень мэдэнэбди. Эртэ урдын буряад дуунууд соо, илангаяа оньһон үгэнүүд, таабринууд соо газар нютаг, газарай хүшөөһэн болохо хүрьһэн, хүлэг морин, сагаан эдеэн тухай ходо дурдагдадаг һээшэ. Тэрэ мнил тушаан боложо хэлэгдэнэн бэшэ, харин тон гүнзэгы удхатайгаар хэлэгдэдэг байньень эли харамаар. «Өөрын үнжэгэн газар...» «Адуунтнай арбинтай, буруунтнай булшантай ондо ороо гү?..», «Тээгэ-тээгэ, хабарай хагсуу һалхинда хажуудашни хэншни ибахаб?», «Эдеэнэй дээжэ — һүн ураг, эдьхэмэлэй дээжэ—ээдэмэг тарег...» — гэжэ байгаадшье хэлсэгдэдэг. Мүн «Газар хүрьһөөрөө ашагтай, һүн хүшөөһөөрөө амтатай» гэнэн оньһон үгэ һаная.

Нимэ үгүүлэл, шүлэглэл, дуунууд манай буряад уран зохёолшодой, поэдүүдэй творчество соо яһала олон дайралдадаг. «Буряад шүлэгэй дээжэ» соохоошье эшэ татан гаа. Иимэ ушар агууехэ ород арадай дундаһаа илангаяа элбэг дэлбэгээр гарадагынь элитэ. Захаһаа жэшээ абаад үзэхэдэ, Микула Селяннинович тухай -ульгэр домог соо гараһан, түрэһэн газар дайдадаа һүгэдэн мүргэһэн, газарайнгаа хүрьһэ ганзагадаа хэжэ, газар нютагаа харинин нэрлэбэл, Хоца Намсараевай «Хэжэнгэ», Баваасан Абидуевай «Алтан далай», Александр Бардамовай «Тарилгын дуун», Дарижаб Дамдиновай «Талын капитан», Дамба Дашинимаевай «Үбһэшэдэй дуун», Аполлон Тороевой «Хотын хабарай эхин», Цыден-Жап Жимбиевэй «Тээгэ» гэхэ мэтын газар уһан тухай, газарай ургаса тухай домоглон бэшэһэн дуу шүлэгүүдые тоолохо болоо һаа тон олон.

Сагаан эдеэн, таряан эдеэн —
Сай мяхан, тоно талхан —
Ґазарай хүрьһэнһөө эхнтэй,
Газарай хүнжэлһөө эн.этэй! —

гэжэ мүнөө шүлэглэн дуулакабди. Энэмнай тон зүб. Эшарынь, алтан дайдымнай агуу баялиг — газар таряалан хаям, газараймнай гайхамшаг баялиг—хүрьһэн хүнжэлынь эхаям! Газарай хүрьһэн, газаа өөеынь бүрилтэ нэмэргэ гээшэ хамагые ургуулдаг эгээл дээдынь баялиг гэжэ илангаяа залуушуул, һүргуулинн һурагшад һайса мэдэдэггүй гэхэдэ болоно. Тэдэнэй һуралсадаг учебникүүд соо, уран зохёол шудалалгын хрестоматинууд соо газарай хүрьһэн тухай тон бага хэлэгдэдэг, онсолон тодорхойлогдодоггүй. Манай уран зохёолшодойшье ном дэбтэрнүүд соо газар таряалан, ургамал баялиг тухай юрэнхы хэлэгдэдэгшье һаа, газарай хүрьһэн ба тэрэнэй шанар тухай, ямар хүрьһэнэйнь хэды хүшэтэй, яажа зүбөөр эльдүрилхэ тушаа бага хэлэгдэнэ. Хара шорой, шара газар, боро газар, һаари хүрьһэн гэжэ байгаад хуу ондо ондоо гайхамшаг Эди шэди —ургамалай болон амитадай аймагуудай амидарал бүридэл болбосордог гэжэ эрдэм ухаанай тайлбари бии.

«Газар гэшэ — манай тон үнэтэй баялиг юм, теэд энэ баялигаа шадамараар эдлэхэ зэргэтэйбди. Газар хадаа ажалша хүндэ — түрэһэн эхэнь, залуу хүндэ — хойто эзынь гэжэ хэлсэдэг ха юм», — гээд нүхэр Л. И. Брежнев хэлэнэ.

Эдэ сэсэн мэргэн үгэнүүдһээ үндэһэлэн, манай шэнэ Конституциин 12-дохи статья дотор нигэжэ алтан үзэгөөр һиилээтэй: **«Колхозууд, мүн лэ бусад газар эдлэгшэд, газараа ашагтайгаар эдлэхэ, тэрээндээ гамтайгаар хандаха, тэрэнэйнгээ үрэжэлые дээшэлүүлхэ уялгатай».** Иимэ нэмэлтые манай ороной солото таряашан, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Гиталовай оруулһаниньь онсо тэмдэглэмээр юм. Теэд тэрээндэнь мүн манай Буряадайшье солото таряашад, Социалис Ажалай Геройнор үндэр дуугаа үгэһэниинь дамжаггүй.

Би элитэ һанагшаб — республикын солото таряашан, Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээн деревнийн үндэр бүшмэг таряанай мастер Социалис Ажалай Герой Серпион Кириллович Киселев нэгэтэ хабар таряалан дээрээ гараад, адха хара шорой альган дээрээ эмэрижэ, унхидажа, үрэжэ, үнэрдэжэ байгаад, хэлэгшэ һэн:

— Энэл даа манай амидаралта хара шорой, һаари газарай хүрьһэн. Һайн таряашан - хабартаа таряалан дээрээ хүрэжэ ерээд, газараа һонороор шагнажа, амтархан унхидажа, аман соошэ ааб даа. Харин хэды олон залуу үеын таряашад, мүнөөдэрэй киселевууд, ванкеевүүд урган үдэжэ ябана гээшэо? Тэдэнэр лэ ерээдүйдэ Буряадай тала дайдын эзэд ооложо, таряалан далан долгисуулха, газарай үрэжэл гайтайгаар арьбадхаха зон мүн. Тиимэһээл ганса газараа гамнаха, тэрээндээ дуратайгаар хандаха, энхэрхэ оёшэ, мүн газарайнгаа ерээдүйн эзэдые хүмүүжүүлхэ, худэржүүлхэ, дүршүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал гаргаха ёһотой болоноди. Энэниие хуушанай таряашад һайн ойлгодог. Тиимэл хадань республикымнай хүдөө нютагуудта үбэлэй үедэ механизаторнуудай курсануд эмхидхэгдэнэ, агротехническэ кружогуд хүдэлнэ бшуу. Энэ оёгдын гүн удха шанартаинь арсашагүй!

Хүдөө ажахыгаа шэнэ дэлисэтэнгээр хүгжөөхэ, газартаа эзэн шэнгеэр, энхэрэл анхаралтайгаар хандаха тухай КПСС-эй ЦК-гай проект дотор зааһаниинь уран зохёолшодые шэнэ ажал хэрэгүүдтэ дуудажа байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, залуу үетэндэ хэлэхэ захяануудые би мүнөө шүлэглэн дамжуулһуу.

Хүйтэншье байг гү,
халууниншье орог,—
Хүрээшье баряад
газартаал алхала,
Хүнэгшье үргөөд газараал
уһала:
Хүдөөгэй ажал — таанарай
ажал болог!
Гандажаш байг гү,
мүндэрыншье сохиг,—
Газараал шн, таряалангаал
бөөмэйлэ,
Талаяа ургасаар бүрхөөн
шэмэглэ:
Таряашын заяан —
таанарай заяан болог!
Хүлэймнай үльмыгөөр
үнгып сэсэгүүд ёохорлоод,
Хүгжэм дээхэнүүр
зүгынүүд тоноёо
суглуулаг.
Ажалаймнай халуунһаа
алдар соло толороод,
Аша гушанарнай ашаг
туһаяа харуулаг!

ЦЭДЭН ГАЛСАНОВ.

Танилцуулга ямараар ханганаб

ХУДАЛДАА НАЙМАА ҺАЙЖАРУУЛХА

Республикын Худалдаа наймаанай министерствын коллегиин заседани һаяхана үнгэргэдэбэ. ОРС-нуудай начальнигууд, столовонуудай трестнүүдэй директорнууд, эд бараанан ба эдеэ хоолой магазинуудые даагшанар тэрээндэ хабаадалсаба. Заседани дээрэ 1980 оной дүнгүүд, 1981 оной зорилгонууд тодорхойгоор зүбшэн хэлсэгдэ.

Коллеги дээрэ үгэ хэлэһэн худалдаа наймаанай предприятинуудай ба столовонуудай хүтэлөэрилэгшэнэр КПСС-ХХVI съездые ямар дүнгүүдээр угтажа байһан тухайгаа, эд бараагаар, эдеэ хоолоор ажалшадые хангалгада ушарһан өөрхэшээлнүүд тухай, худэлмэридэнь үзэгдэһэн дутуу дундануд дээрэ тогтоо.

Республикын худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэдэй коллеги дээрэ КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** үгэ хэлээ. Мүн баһа КПСС-эй обкомой секретарь **Л. И. Потапов,** республикын худалдаа наймаанай министр **М. М. Хаоалов** гэгшэд шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэжэ, зүбшэл дурадхалнуудые оруулаа. КПСС-эй Улаан-Удын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** коллегиин худэлмэридэ хабаадалсаба.

Худалдаа наймаае һайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолые бэелүүлхэ асуудалаар тодорхой шидхэсэри коллеги абаа.

Е. ДАНЧИНОВА,
Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын эмхидхэлэй таһагай начальник.

Болзорһоонь урид

Республикымнай хүн зоной баидал нуудал, ухаан бодолойнь эрилтэ һүүлэй жэлнүүдтэ хараа байса ургаа. Тэдэнэй нэгэ тэршэ хадаа ном наймаалгын хэмжээнэй гайхалтай түргэн ургалта мүн болоно.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн худалдаа наймаанай түрүүшүүлэй мүрысөөндэ ном наймаалагшадшье муу бэшэ үрэ дүн туйлаа гэжэ хэлэлтэй. Жэшээлхэдэ, Советскэ ранпогой худэлмэрилэгшэд ном худалдаха талаар байгша онойнгоо хоёр һарын түсэб, социалис уялгануудые нэгэ удэрөөр урид, февралиин 22-то бэелүүлэн байна.

Худөөгэй районуудай ном наймаалагшадай дундаһаа Кабанскын райпогой худэлмэрилэгшэд шалгарба. Тэдэнэр хараалһан түсэб, уялгануудаа февралиин 23-най үдэр хүрэтэр сүм бэелүүлжэ шадаа.

Манай корр.

Зураглал

НЭРЭДЭЭ ХҮРЭМӨӨР

Арадай депутадуудай Советэй районно Советэй дедтат Валентина Георгиевна Батышева Улаан-Удэ хотын түрэлтэн, удэлэн, хүмүүжэн, мэргэжэлтэй. Эндээ 30-дахи жэл һуургуулине 1973 онд дүүргээд, худалдаа наймаанай худэлжэ эхилээ юм. «Янтарь» гэжэ магазинда нүгаршаар ороо һэм. Тиимэ энэ магазинние даагшар Дарья Леонтьевна Коренова худэлжэ байгаа. Тэдэнэй урин налгаи, нэгэ нүгай хүн һэн. Минии ёһоной нурган-хүмүүжүүлэгшэ ороо. Мүнөө ондоо магазинда даана. Орондонь өөрынь нурган-хүмүүжүүлэгшэ, ольга Михайловна Селицкая ороо. Би һайн ябаһанда хамта худэлһэн нүхэрнүүд уялгатаһ, тэдээндээл ганые хүргэдэгби, — гэжэ Г. Батышева хөөрэнэ.

Хамтынгаа хэрэгые хуваргаа хэрэгһээ үлүү һанадэнэ болоо. Өндэр ажалда ороһонь ойшо хамга худэлмэрилэ. Ехэл налган зохид занхүн даа. Валида ямарнүүмэ даалгаа гаа, заадаа дүүргэхэ гэжэ бата ханаша, — гэжэ магазинда даагша Т. М. Селицкая гэнэ.

«Нүгаргара», «Баир», «Янтарь» магазинуудые бүридэн булгэй комсомольскэ организацинин секретарь В. Г. Батышева Коммунис партиин гишүүлэ кандидадаар абтаһан жил болохоёо байна.

1980 оной февраль һарада В. И. Ленинэй түрэлтэй жэлэй оин тэмдэглэлтэй байхада, КПСС-эй гишүүдэй кандидадаар абтаһан ходол һанажа яоагаа. Баяр баясхалангай ортодо байдалда партиин гишүүн кандидадаа онлет ноогулахадань, телевиденсэр харуулаа агша һэн. Мүн баһа районно Советэй депутат кандидадаар дэбжүүлэгдэхэдэ,баһал ехээр баярлаа бэлэнб. Ямар ехэ этигэл, найдабари намда үзүүлбэ гээшэб гэжэ һанахадаа, худэлмэридөө бүрил оролдохо дурам хүрөө нэн, — гэжэ Валентина Георгиевна хөөрэнэ.

«Янтарь» гэжэ ювелирнэ магазинай коллектив арбадахи табан жэлэй түсэбые бүлэгшэ урид дүүргээ. Тэдэнэр январьда 308,8 мянган түхэригэй наймаа хэжэ, нарынгаа түсэб 109,3 процент дүүргээ. Февраль һарада 343 мянган түхэригтэ эд хэрэгсэлнүүдые худалдаха һаа, тэрэнэй партиин XXVI съездын нэгдэхэ үдэрһөө урид дүүргэжэ шадаа. Эндэ районно Советэй депутат Валентина Георгиевна Батышевагай үүргэ ехэ юм. Тэдэ ходо эдэбхи үүсхэл гаргажа, ехэ оролдосотойгоор ажаллана. Мүн ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Арадай депутадуудай Советскэ районно Советэй гүйсэдкомой соёл культурын ба спортын талаар саг үргэлжын комиссие В. Г. Батышева хүтэлбэрилнэ. Тус комиссиин анхарал доро районой бүхы библиотекэнүүдэй ажал, мүн хүшөөнүүдэй ямар байдалда байһаниньь, спортын асуудалнууд байдаг. Тус комиссиин һүүлшын заседани дээрэ «Советскэ районой уран һайханай бүлгэмүүдэй ажал худэлмэри тухай» асуудал харагдажа, амжалтануд һаишаагдан, дутуу дундануд тэмдэглэгдээ, зохиохо хэмжээнүүд хараалагдаа.

В. Г. Батышевагай участотога Смолиной нэрэмжэтэ үйлсэ, энэ багай Сэлэнгын эрье шадархи айлнууд, «Баргузинская», «Водопроводная», «Трудовая» гэжэ үйлсэнүүдтэхи айлнууд, городой 2-дохи поликлиникэ, технологическа институт ороно. Валентина Георгиевна участогайнгаа бүхы предприятинуудай ажабайдалтай танилсанхай. Жэшээлхэдэ, «Үбэлэй үедэ спортивна худэлмэрние эмхидхэлгэ» гэнэн асуудалаар «Спартак» бүлгэмэй түрүүлэгшэ В. П. Кондаковтой хөөрэлдэжэ, стадионой худэлмэри шалгаа һэн.

Мүн баһа участогаараа ябажа, үхиоүүдэнгээ һуралсалда түрэлхидэй ямар анхарал хандуулжа байдагыень шалгадаг. Тэрэшэлэн эндэхи магазинуудай хүүгэдтэ зорюулһан эдеэ хоолоор хэрэргээр хангаһан зэргэтэй гэнэн социализмын гол ёһо гурим бии ха юм.

Научно-техническэ дэбжэлтэ гээшые түргэдхэхэ, үйлэдбэри бүтээлэй үрэ ашагые дээшэлүүлхэ, эдеэ хоолой асуудалые шиидхэхэ, зоной хэрэглэмжын эд товарнуудые элбэгжүүлхэ, гэр байра барилгые һайжаруулха лбадалнуудта тусхай удха шанар олгогдохо юм гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев онсо тэмдэглэнэн байна.

Мүнөө хүдөө ажахын үмэнэ, газар таряалангай болон мал ажалай урда бүри ехэ эрилтэнүүд табигдана. Энэньшье ойлгосотой.

Газар тушаа, газарай хүрьһэн тушаа, таряан хилээмэн тушаа, сагаан эдеэн тушаа дуун шүлэгүүд, оньһон үгэ, онтохон үльгэрнүүд эртэ урдаһаа нааша угсаатан үндэһэтэн бүрнин аман болон бэшэмэл зохёолдо байдаг лэ байгаа. Эдэ бүтэдэнь өөһэдынгөө үндэһэ узуураар хүн түрэлтэнэй хэтэ заяанай дүй дүршэл, онол мэргэжэл дээрэ буйлажа, зон арадай ажалайнь хүрьһэн дээрэ болбосоржо гарадаг байгаа. Иимэ ушар агууехэ ород арадай дундаһаа илангаяа элбэг дэлбэгээр гарадагынь элитэ. Захаһаа жэшээ абаад үзэхэдэ, Микула Селяннинович тухай -ульгэр домог соо гараһан, түрэһэн газар дайдадаа һүгэдэн мүргэһэн, газарайнгаа хүрьһэ ганзагадаа хэжэ, газар нютагаа харинин нэрлэбэл, Хоца Намсараевай «Хэжэнгэ», Баваасан Абидуевай «Алтан далай», Александр Бардамовай «Тарилгын дуун», Дарижаб Дамдиновай «Талын капитан», Дамба Дашинимаевай «Үбһэшэдэй дуун», Аполлон Тороевой «Хотын хабарай эхин», Цыден-Жап Жимбиевэй «Тээгэ» гэхэ мэтын газар уһан тухай, газарай ургаса тухай домоглон бэшэһэн дуу шүлэгүүдые тоолохо болоо һаа тон олон.

Сагаан эдеэн, таряан эдеэн —
Сай мяхан, тоно талхан —
Ґазарай хүрьһэнһөө эхнтэй,
Газарай хүнжэлһөө эн.этэй! —

гэжэ мүнөө шүлэглэн дуулакабди. Энэмнай тон зүб. Эшарынь, алтан дайдымнай агуу баялиг — газар таряалан хаям, газараймнай гайхамшаг баялиг—хүрьһэн хүнжэлынь эхаям! Газарай хүрьһэн, газаа өөеынь бүрилтэ нэмэргэ гээшэ хамагые ургуулдаг эгээл дээдынь баялиг гэжэ илангаяа залуушуул, һүргуулинн һурагшад һайса мэдэдэггүй гэхэдэ болоно. Тэдэнэй һуралсадаг учебникүүд соо, уран зохёол шудалалгын хрестоматинууд соо газарай хүрьһэн тухай тон бага хэлэгдэдэг, онсолон тодорхойлогдодоггүй. Манай уран зохёолшодойшье ном дэбтэрнүүд соо газар таряалан, ургамал баялиг тухай юрэнхы хэлэгдэдэгшье һаа, газарай хүрьһэн ба тэрэнэй шанар тухай, ямар хүрьһэнэйнь хэды хүшэтэй, яажа зүбөөр эльдүрилхэ тушаа бага хэлэгдэнэ. Хара шорой, шара газар, боро газар, һаари хүрьһэн гэжэ байгаад хуу ондо ондоо гайхамшаг Эди шэди —ургамалай болон амитадай аймагуудай амидарал бүридэл болбосордог гэжэ эрдэм ухаанай тайлбари бии.

«Газар гэшэ — манай тон үнэтэй баялиг юм, теэд энэ баялигаа шадамараар эдлэхэ зэргэтэйбди. Газар хадаа ажалша хүндэ — түрэһэн эхэнь, залуу хүндэ — хойто эзынь гэжэ хэлсэдэг ха юм», — гээд нүхэр Л. И. Брежнев хэлэнэ.

Эдэ сэсэн мэргэн үгэнүүдһээ үндэһэлэн, манай шэнэ Конституциин 12-дохи статья дотор нигэжэ алтан үзэгөөр һиилээтэй: **«Колхозууд, мүн лэ бусад газар эдлэгшэд, газараа ашагтайгаар эдлэхэ, тэрээндээ гамтайгаар хандаха, тэрэнэйнгээ үрэжэлые дээшэлүүлхэ уялгатай».** Иимэ нэмэлтые манай ороной солото таряашан, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Гиталовай оруулһаниньь онсо тэмдэглэмээр юм. Теэд тэрээндэнь мүн манай Буряадайшье солото таряашад, Социалис Ажалай Геройнор үндэр дуугаа үгэһэниинь дамжаггүй.

Би элитэ һанагшаб — республикын солото таряашан, Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээн деревнийн үндэр бүшмэг таряанай мастер Социалис Ажалай Герой Серпион Кириллович Киселев нэгэтэ хабар таряалан дээрээ гараад, адха хара шорой альган дээрээ эмэрижэ, унхидажа, үрэжэ, үнэрдэжэ байгаад, хэлэгшэ һэн:

— Энэл даа манай амидаралта хара шорой, һаари газарай хүрьһэн. Һайн таряашан - хабартаа таряалан дээрээ хүрэжэ ерээд, газараа һонороор шагнажа, амтархан унхидажа, аман соошэ ааб даа. Харин хэды олон залуу үеын таряашад, мүнөөдэрэй киселевууд, ванкеевүүд урган үдэжэ ябана гээшэо? Тэдэнэр лэ ерээдүйдэ Буряадай тала дайдын эзэд ооложо, таряалан далан долгисуулха, газарай үрэжэл гайтайгаар арьбадхаха зон мүн. Тиимэһээл ганса газараа гамнаха, тэрээндээ дуратайгаар хандаха, энхэрхэ оёшэ, мүн газарайнгаа ерээдүйн эзэдые хүмүүжүүлхэ, худэржүүлхэ, дүршүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал гаргаха ёһотой болоноди. Энэниие хуушанай таряашад һайн ойлгодог. Тиимэл хадань республикымнай хүдөө нютагуудта үбэлэй үедэ механизаторнуудай курсануд эмхидхэгдэнэ, агротехническэ кружогуд хүдэлнэ бшуу. Энэ оёгдын гүн удха шанартаинь арсашагүй!

Хүдөө ажахыгаа шэнэ дэлисэтэнгээр хүгжөөхэ, газартаа эзэн шэнгеэр, энхэрэл анхаралтайгаар хандаха тухай КПСС-эй ЦК-гай проект дотор зааһаниинь уран зохёолшодые шэнэ ажал хэрэгүүдтэ дуудажа байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, залуу үетэндэ хэлэхэ захяануудые би мүнөө шүлэглэн дамжуулһуу.

Хүйтэншье байг гү,
халууниншье орог,—
Хүрээшье баряад
газартаал алхала,
Хүнэгшье үргөөд газараал
уһала:
Хүдөөгэй ажал — таанарай
ажал болог!
Гандажаш байг гү,
мүндэрыншье сохиг,—
Газараал шн, таряалангаал
бөөмэйлэ,
Талаяа ургасаар бүрхөөн
шэмэглэ:
Таряашын заяан —
таанарай заяан болог!
Хүлэймнай үльмыгөөр
үнгып сэсэгүүд ёохорлоод,
Хүгжэм дээхэнүүр
зүгынүүд тоноёо
суглуулаг.
Ажалаймнай халуунһаа
алдар соло толороод,
Аша гушанарнай ашаг
туһаяа харуулаг!

ЦЭДЭН ГАЛСАНОВ.

• ТАСС • АПН •

ХИЛЫН СААНАҺАА

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVI съездын үргэлжэлжэ баһаан үедэ Москва тээшэ олон миллион хүнүүдэй халуун анхарал хандуулагдана. Энэ съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэнэн тоосооте элидхэлые, дотоодын ба гадаадын политикын талаар партиин шиидхэхэ эзлжэтэ зорилгонуудые гадаадын хэблэл бүрин гү, али дэлгэрэнгүйгээр нанруулан тунхаглана. Тэрэшэлэн тоосооте элидхэлэй гол бодомжо тобшололнуудые, бүгэдэ ниитын эб найрамдал, амгалан харилсаа холбоо бахижүүлхэ зорилготой амгалан ёһоной совет шэнэ үүсхэлнүүдые газетэнүүд мүн лэ үргэнөөр шэнжэлнэ.

СОФИ. Тус элидхэлые түүхэтэ этигэл найдалай, хамагые илагша ленинскэ һургаал заабаринуудай шухала документ мүн гэжэ **Болгариин «Рабочническо дело»** нэрлэнэ. Бодото социализмын, түбхын түрүүндэ коммунис общество байгуулжа баигша Советскэ Союзай илалта түгэс хүгжэлтын тодорхойлхы, түгэлдэр нүлөөнэн түхэһэн мүнөө сагай дэлхэй дээрэхи орёо үзэгдэлнүүдые элирүүлһэн үнэн зүб научна гүн гүнзэгы шэнжэлэл документ дотор үгтэнхэй гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

ПРАГА. Съездын делегадуудай ба айлшадай урда Л. И. Брежневэн хэнэн элидхэл Съезднүүдэй ордон дотор, тэрээнһээ холо саагуур тон ехэ һонирхол үүсхээ. Дэлхэй дээрэхи мүнөө сагай байдалые, уласнооорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе энэ документ марксистско-ленинскэ ёһоор залан сэхээр сэгнэнэ. Тэрээн дотор амгалан ёһоной, имагта шуулган тушаа бага хэлэгдэнэ. Хара шорой, шара газар, боро газар, һаари хүрьһэн гэжэ байгаад хуу ондо ондоо гайхамшаг Эди шэди —ургамалай болон амитадай аймагуудай амидарал бүридэл болбосордог гэжэ эрдэм ухаанай тайлбари бии.

«Газар гэшэ — манай тон үнэтэй баялиг юм, теэд энэ баялигаа шадамараар эдлэхэ зэргэтэйбди. Газар хадаа ажалша хүндэ — түрэһэн эхэнь, залуу хүндэ — хойто эзынь гэжэ хэлсэдэг ха юм», — гээд нүхэр Л. И. Брежнев хэлэнэ.

Эдэ сэсэн мэргэн үгэнүүдһээ үндэһэлэн, манай шэнэ Конституциин 12-дохи статья дотор нигэжэ алтан үзэгөөр һиилээтэй: **«Колхозууд, мүн лэ бусад газар эдлэгшэд, газараа ашагтайгаар эдлэхэ, тэрээндээ гамтайгаар хандаха, тэрэнэйнгээ үрэжэлые дээшэлүүлхэ уялгатай».** Иимэ нэмэлтые манай ороной солото таряашан, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Гиталовай оруулһаниньь онсо тэмдэглэмээр юм. Теэд тэрээндэнь мүн манай Буряадайшье солото таряашад, Социалис Ажалай Геройнор үндэр дуугаа үгэһэниинь дамжаггүй.

Би элитэ һанагшаб — республикын солото таряашан, Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээн деревнийн үндэр бүшмэг таряанай мастер Социалис Ажалай Герой Серпион Кириллович Киселев нэгэтэ хабар таряалан дээрээ гараад, адха хара шорой альган дээрээ эмэрижэ, унхидажа, үрэжэ, үнэрдэжэ байгаад, хэлэгшэ һэн:

— Энэл даа манай амидаралта хара шорой, һаари газарай хүрьһэн. Һайн таряашан - хабартаа таряалан дээрээ хүрэжэ ерээд, газараа һонороор шагнажа, амтархан унхидажа, аман соошэ ааб даа. Харин хэды олон залуу үеын таряашад, мүнөөдэрэй киселевууд, ванкеевүүд урган үдэжэ ябана гээшэо? Тэдэнэр лэ ерээдүйдэ Буряадай тала дайдын эзэд ооложо, таряалан далан долгисуулха, газарай үрэжэл гайтайгаар арьбадхаха зон мүн. Тиимэһээл ганса газараа гамнаха, тэрээндээ дуратайгаар хандаха, энхэрхэ оёшэ, мүн газарайнгаа ерээдүйн эзэдые хүмүүжүүлхэ, худэржүүлхэ, дүршүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал гаргаха ёһотой болоноди. Энэниие хуушанай таряашад һайн ойлгодог. Тиимэл хадань республикымнай хүдөө нютагуудта үбэлэй үедэ механизаторнуудай курсануд эмхидхэгдэнэ, агротехническэ кружогуд хүдэлнэ бшуу. Энэ оёгдын гүн удха шанартаинь арсашагүй!

Хүдөө ажахыгаа шэнэ дэлисэтэнгээр хүгжөөхэ, газартаа эзэн шэнгеэр, энхэрэл анхаралтайгаар хандаха тухай КПСС-эй ЦК-гай проект дотор зааһаниинь уран зохёолшодые шэнэ ажал хэрэгүүдтэ дуудажа байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, залуу үетэндэ хэлэхэ захяануудые би мүнөө шүлэглэн дамжуулһуу.

Хүйтэншье байг гү,
халууниншье орог,—
Хүрээшье баряад
газартаал алхала,
Хүнэгшье үргөөд газараал
уһала:
Хүдөөгэй ажал — таанарай
ажал болог!
Гандажаш байг гү,
мүндэрыншье сохиг,—
Газараал шн, таряалангаал
бөөмэйлэ,
Талаяа ургасаар бүрхөөн
шэмэглэ:
Таряашын заяан —
таанарай заяан болог!
Хүлэймнай үльмыгөөр
үнгып сэсэгүүд ёохорлоод,
Хүгжэм дээхэнүүр
зүгынүүд тоноёо
суглуулаг.
Ажалаймнай халуунһаа
алдар соло толороод,
Аша гушанарнай ашаг
туһаяа харуулаг!

ЦЭДЭН ГАЛСАНОВ.

ЛОНДОН. Социалис ороннууд Сальвадорто буу зэбсэгүүдые үгэнэ гэнэн хардалгата үгэ үүрнүүдэй тараагдажа байһан тушаа **«Гардиан»** газетэ ингэжэ мэдүүлнэ: Сальвадортохи тулаалдаанда Куба ба СССР хабаадана гээд Латинн Америкын ороннуудай правительствануудта этигүүлхэ гэнэн США-гай захиргаанай һэдэлгэнүүд «хүйтөөр угтагдаа» гэжэ тус газетэ тухайлан тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта, «эдэ хоёр ороннис гэмнэдэгыень һэжэглэмээр байна» гэнэн Бразилиин МИД-эй хуулита түлөөлэгшын мэдүүлгые тэрэ газетэ дурдана.

ХАНОЙ. Совет хүнүүд коммунизм баигуулгын замаар түрүүлэн даошана, олон тоото шэнэ зүйлнүүдые шиидхэнэ. Тиигээшье, ородо социализм мүнөөнэйхидэл иимэ ехэ хүсэ нүлөөтэй хэзээ

Манай үеын хүн

ЮРЭ БУСЫН НАМТАРТАЙ ЭХЭНЭР

АНТОНИНА ПАЛЬШИНА Кама мүрэнэй эрье дээрэхи Сарапул гэжэ багахан хотодо ажаһуудаг юм.

Аяар 1916 ондо газетэнүүд тэрээн тухай бэшэһэн байгаа. Мүнөөшье тэрээн тухай бэшэдэг. Тэрэ георгиевско хэрээһэнүүдээр шагнагданхай, совет правительственна шангуудта хүртэнхэй.

Энэ эхэнэр юугээрээ иимэ гайхамшаг юм?

...1915 он. Дэлхэйн нэгдэхи дайн. Ород-түүрэг фронт дээрэ Гасан-кала хэрэмэй дэртэдэ таһалгаряагүй шанга байлдаанууд боложо байгаа. Эндэ хасагууд онсо эрэлхэг зоригтой байһаараа шалгарба. Мундуу дорюун залуу хубүүн Антон эдэнэй дунда ябалсаа. Тэрээн тухай алдар суу бухы полк соогуур тараба. Байлдаануудай нэгэндэ залуу хасаг шанхатаа һэн. 17-той басаган Антонина Пальшина өөрыгөө Антон гээшэб гэжэ нэрлээд ябаһан байгаа гээд лазаретдэ элирбэ.

Тэрэ яагаад түүрэг фронт дээрэ ошоһон байгаа гээшэб? Бухы юумэн юрын, бухы юумэн хүлеэгдээгүй шэнгээр үзэгдэнэ.

Антонина үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн байгаа. Юһэтэйдөө үншэржэ, Сарапулда ажаһуудаг эгэшэтээ байдаг болоо һэн. Каспийн далайн эрьедэхи үзэсхэлэн гоё һайхан хото — Баку тухай хүршэ эхэнэрэйнгээ хөөрэжэ байхые нэгэтэ дуулаба. Аяар холо далайн эрьедэ байдаг хото тэрэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдаа һэн. Тиин тэрэ 13 наһатайдаа эгэшэһээ нюусаар мүнөөнэй Азербайджанай нислэл хото хүрэһэн байгаа. Гэнтын ушараар тэрэ залуу айлайда байдаг боложо, ажалда орообо. Удаань дайн эхилээ. Гэрэй эзэнние армида абаа һэн. Гэрэй эзэн эхэнэр һүни бүри үйдхар гашуудалда дарагдажа үйлаха...

Тинхэдэнь Антонина тукалхые бодомжолбо: сэрэг дайнай боложо байһан газарта ошоко, гэрэй эзэн эхэнэрэй һүхэрьень бэдэржэ олоод, гэртэнь эльгээхые шиидэн, үнэсэ хюйуулжа, эрэ хүнэй хубсаһа үмдэбэ. Гэбэшье тэрэ гэрэй эзэнние олобогүй, тиигэшье һаань, тэрэнние хасагуудай һайн дуратай сэрэгтэ абаа һэн.

...Лазареттээ зугадан гарахадаа, Антонина ондоо, Варуун фронтдо ошохые һанаашалба. Зүгөөр ямаршье саарһа дансагүй солдат һэжэгтэ орожо, баригдашаһан байгаа. Хойщодоо бухы юумэн элиржэ, Антониные Сарапул эльгээбэ. Тэрэнние хабаадалсаһан суута «морин сэрэгшэ-эхэнэрэ» Надежда Дурова Сарапулда, тэрэнэй гэртэ дүтэхэнэ ажаһуудаг байгаа гэжэ эгэол тиихэдэ мэдэжэ абаа һэм.

Уданшьегүй Антон Пальшин Австрийн фронт дээрэ бии болобо. Эрэлхэг зоригтой хүбүүхэн эгэол орёо, аюултай даалгаварнуудые дүүргэдэг, дайсанай ара талда руу нэбтэрэн ороод, «хэлэ» баржа асардаг байһан юм гэхэ. Хоёр дахин хүнгэхөөр шархатахадаашье, эдээн тухайдаа хэндэшье дуулгангүй, жагсаалдаа үлэһэн байгаа.

Баатар габьяа гаргаһанайнгаа түлөө Антон Пальшин унтер-офицер болгодожо, георгиевско хоёр хэрээһээр, георгиевско хоёр медаляар шагнагдаа һэн. Суута генерал Брусилов шагналдаа, диверсантнуудые баривлсаа. Харин нэгэтэ дүрбэн монсогор сула алта, һүмэ дуганай алгаа хэргэсэл болон 15 томо ехэ бриллиант абаад ябаһан аюултай контрабандистые бариһан байгаа. 1918 ондо эндэ, Сычевкодо, тэрэ большевик, улаан гвардеец Георгий Фроловто хамдама гараа һэн. 1923 он бологор тэрэ үбэлгэсэ хамта сэрэгтэ жагсажа, денникинтэн, врангелиншид болон революциин бусад дайсадтай тулалдаба.

Гражданай дайнай дүүрэхэдэ, Пальшина Сарапулдаа бусажа ерээ һэн. Одоошье анбуи гэжэ үхибүүдээ хүмүүжүүлжэ эхилбэ.

Тэрэ үшөө нэгэ дайе үзэхэ зүбитай байшоо. Гитлеровско Германиин СССР-тэ добголон ороһон түрүүшын үдэр Пальшина болон тэрэнэй нүхэр военкомадта ерэбэд.

— Наһантнай үнэрөөл даа, — гэжэ военком хэлэбэ. — Совет засагай түлөө дайлалдаһан байнат, мүнөө залуушуулай эзлжэн ерэбэ гээшэ.

— Түрэл газар дайдыемнай дайсанай дэбһэжэ байхадань, оошор сахижа байһанай үлүү, — гэжэ Пальшина харюусаба. — Фронт эльгээ, үгы гэбэл, өөрөө ошохоб, түрүүшынхеэ ошохоёо байна бэшэб, намайе барижа шадахагүйш!

Эдэнэр зүбшөөл абабашье, гансал нүхэрынь фронт ошобо. Антонина гэнтэ үбшэлжэ, операцида ороо һэн. Энэ ушар эдэнэй һанааень ехээр зобоогоо. Үнгэрһэн хунартай посылкануудые фронт эльгээхэ хэрэгтые эмхидхэдэг байгаа. Али бухы аргал хэдэг һэн. Нүхэртнай баатарай үхэлөөр унаба гэһэн мэдээсэл 1943 ондо абаба. Ондоо тээһээ нүүжэ ерэгшэдтэ городтохи байраяа үгөөд, тиихэ үедэ тэрэ колхоздо хүдэлжэ ябаа...

Дайн дүүрэбэ. Пальшина Сарапулдахи гэртээ бусажа, мүнөөшье тэндээ ажаһуудаг. Нүрагшад тэрэнние «сэрэгшэ хүгшөө» гэжэ нэрлэдэг. Сборнуудтаа саг үргэлжэ уридаг юм. Клубуудта, заводуудта үнгэргэдэһэн суглаанууд дээрэ Пальшина үгэ хэлэдэг. Космонавтнуудтай уулзахаяа Звездный хотодо хэдэ дахин ерэһэн байгаа.

...Өөһэдынгөө баатар габьяа тухай мэдэдэггүй хүнүүд лэ ёнотойл баатарнууд гээшэ гэжэ хэлсэдэг. Миниий хуби заяан Москвагай журналистда юундэ хэрэгтэй юм, тэрэ ямар онсо юумэ олобо гээшэб? — гэжэ үнэн зүрхэнөө гайхан гэлыжэ, Антонина Пальшина хуби заяан тухайгаа түбшэн даруугаар хөөрэнэ.

Энэород эхэнэрэй хуби заяанай нюусань юун бэ? Ямаршье нюуса байхагүй. Юрынород хүнэй абари зан. Энэнь һайн һайхан хэрэгэй, уг зориллын аша түһада гаргагдаһан шэн зориг, баатаршалга, энэрхы ябадал болоно.

Гавриил ПЕТРОСЯН.
(АПН).

УНШАГТЫ ҺОНИРХОХОЛ БАЙХАТ

БАШНИИН ХҮГЖЭМТ ЧАС ЗАҺАГДАБА

Оренбургын хүн зон Ур мүрэнэй эрьедэхи бульвар амарха дуратай юм. Э үнинэй байшан гэрэй н талада тодхогдон табигдаа хүгжэмтэ час 50 жэ турша соо дуугай байш һүүлээр заһагдажа, 15 ми та болоод ааз, ханхинажа б даг болобо.

Элдэб үе сагта Оренбур долоон газарта башниин жэмтэй час табигдаа байгаа. Һүүлшын шиидэ 50 жэлэй урда тээ эндэ Куйбышев абаашагдажа, Оф цернүүдэй окружной башни тодхогдон табигдаад, мүн шье сагые зүбөөр харуулж байдаг. Эдэбхитэй хотын үзэсхэлэн гоё һайхан газар нэргээхэ гэжэ шидэлэн б гаа. Тепловоз зһабарилг заводой хүдэлмэрилгээ Кузнецов хүгжэмтэ шэ час бүтээхэ зориго урдаа т бяа һэн. Уран гартан шанхай номуудые олоор у han, башниин хүгжэмтэ суудтай хото городуудт ябажа, эдэнэй оньһон т рэлэгнүүдые шэнжэлэн б гаа. Тиин хизаар нюуса шэнжэлхэ музейн филиал байрладаг үнинэй байшан башни дээрэһээ үзэгата н han хүгжэм соностодог б бо. Тэрэнэй үүдэндэ А. Пушкинай скульптура т данхай. Онсо юумэншь гэхэдэ, 1833 оной намар энэ бульварта ерэжэ. тэрэ үг хүгжэмтэ часуудай хыень шагнадаг байгаа б

САГАЙ УЛАРИЛ ТОДОРХОЙЛДОГ ЖЭРТ

Забайкалиин һуурин т нуудта ажаһуугшад хүн тайгын бишыхан ан амта — жэрхын сагай улари зүбөөр тодорхойлдог б ушарта дадашанхай. «Кл ключ» гэжэ шинжэлэ ралдажа эхилхэдэнь, хүн хэ, хии бараан болохонь сэдэг. Жэрхын зүн хо тудалдадаг байна.

Ехэ үнатай аадар б ороходо, гол мүрэнүүд н haa халижа, үер болох ойн олонхи ан амитад ортошодог гэжэ адаг харуулна. Шандаган, т шоно болон бусад аюулда абтадаг гээшэ жэрхын нимэ уршаг т ородогые хэншье обёр байха. Юуб гэхэдэ, тэрэ болохые эртээнһээ мэдэ үндэр хада цула руу г даг байха юм.

Жэрхые «сазарай х гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. рынь гэхэдэ, тэрэ үбэ хушын һамар сахеэр сугл даг байна.

БИБИ-ХАНЫМ ҺЭРГЭЭГДЭНЭ

Эртэ урдын Зүүн зүүгэй хитектурын эрдэни зэндэ гэжэ тоологдодог мусулм гэхэ гү, али лалын мүр нэй Биби-Ханым гэдэг х сэнхир-хүхэ орой наранд шэдэ дахинаа наадажа о

Тамерланай засаг зонхи гын һүр хүсые һүлдэлэ руулхын тула XV зуун ж эхиндэ баригдаһан үльгэр моого ороһон Биби-Х уран гартанай үзэсхэлэн һайхан искусствые бидн хүргэнэн байна. Тэрэ талаһаа шаажан плит дээр үнгэлэдэнхэй, алтан жартай юм. Пүмпэгэр ороһень нэргээхэдэ, жэлтэд арадай ураншуулг гануудые хэрэглэбэ. Ж сэнхир-хүхэ шэрэ будаг дэхэдэ, Самарканд шаа гүбээдэ үргадаг ногоо дэнэн байха юм.

ЕХЭ ГАЙ ТОДХОР БОЛОҺОН БАЙГАА

Океан далайнуудай шэнжэлгын улаасхоо программаар шэнжэлэгдэ хабаадаһан Швейцариин дэмтэд эрэлхэг багаажа хэбэ. Одортонь тунаһан шорооёе наринаар шэнж оксан далайнуудай т тын түүхые нэргээхэдэ, миллион жэлэй урда т най бүмбэрсэг дэлхэй айхабтар ехэ гай аюул ноон байгаа ха гэнэн т лол эдэнэр хэбэ. Тем рын, үнанай химическ дэлэй эрид хубилһаһан жалан, далайнууд ба о соо ажамидадаг амит хы юумэн хосорһон б

Энэ ушар 65 миллио лэй урда тээ газар томо кометэ гү, али той мүргэлдэшэнэн б гэжэ багсаамжалха арг нэртэ үгэнэн байгаа. Т 1 триллион тоннохоо б шэ шэснүүртэй байһан но. Мүргэлдэшэхэдэнь агаар халажа, мүн үн зарлажа, бухы амитай үгы хэнэн байгаа гэхэ

(ТАСС)

ХАРГЫНУУДТАМНАЙ усалта ушар бү тохёолдог

Орон доторнай автомобиль, машинануудай олошорхо тума харгын аюулгүйе сахилгада шанга эрилтэ табигдана. Гадна автомобильна харгынуудта, тэдэние зүбөөр ашаглалгада, бата бэхи, олон удаан жэлнүүд соо ашаглагдаха харгын түхеэрэлгэнүүдые барилгада онсо анхарал хандуулагдадаг болоо. Ушар нимэнээ харгы баридаг, заһабарилдаг эмхинүүдэй түлөөлэгшэд автомобильна харгынуудые техническэ талаар гүйсэд хангажа, транспортын һаадгүйгөөр ябахын тула оролдохо зэргэтэй.

Энээнһээ уламжалан, СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай главна управленийн тусхай заабариар республикадамнай, мүн бүсадные область, хизаарнуудта «Харгы» гэһэн шалгалта соносхогдоһон байна. Тус шалгалта байгша оной январь, февраль һарануудта үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа. Үйлсэнүүдые, автомобильна харгынуудые, барилгануудые, түмэр харгын переезднүүдые техническэ һайн харуулһан доро, болбосон түхэлтэй байлгаха шухала. Шалгалтын үедэ ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэд республикын районуудаар ябаха, харгынуудые шалгана, түсхай сэгнэлтэ үгэнэ, тэрэние заһабарилха талаар һанамжа дурадхалнуудаа хэлэнэ. Мүнөө үедэ Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Сэлэнгын, Зэдын, Захааминай, мүн ушөө нэгэ хэдэн районуудта шалгалта үнгэргэгдөө. Улаан-Үдэ хотын ба республиканска, областной удха шанартай харгынууд үбэлэй үедэ ямар байлгагдаха ёнотойб гэжэ харагдажа үзэгдэнэн байна. Сагай уларилай таагүй байһанһаа коммунальна ба харгы заһадаг эмхинүүдэй хүдэлмэриеэ һулаар ябуулһанһаа боложо, харгын усалта ушарал олошоронхой. Гол түлэб үбэлэй үедэ харгынуудые муугаар харуулһанһаа, үйлсэнүүдэй хальтируухай гэлигэр нюрууда элһэнэй адхагдаагүй дээрэһээ аварийнуудай тоо олон болоо.

Улаан-Үдэ хотын гудамжануудые абаад харая. Ехэ саһанай орохо үедэ харуулһанай хүдэлмэриин хэды ябуулагдабашье, хальтируухай, гэнэ усал, аюул боломоор участогууд дайралдаһаар.

«Бурятавтодор» управленийн харгын албанай подразделениүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнуud олоор элирүүлэгдээ. Заримыень мүнөө үедэ усадхахын аргагүй. Юуб гэхэдэ, дулаанай үедэ ямаршье хэмжээн абтаагүй, газарай хүрьһэн хүрэшэнхэй бшуу.

«Бурятавтодор» управленийн харгын албанай подразделениүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнуud олоор элирүүлэгдээ. Заримыень мүнөө үедэ усадхахын аргагүй. Юуб гэхэдэ, дулаанай үедэ ямаршье хэмжээн абтаагүй, газарай хүрьһэн хүрэшэнхэй бшуу.

Хоёр жэшээ абнад харая. Республикын МВД-гэй түрэнэй автоинспекциин түлөөлэгшэд Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй районуудта харгынуудые заһабарилдаг, барилгаг участогуудай хүдэлмэрине шалгаһан байна. Нэн түрүүн Никольское—Тугнэ — Хушуун-УҮүр гэһэн 63 модоной зайда һунаһан харгые шалгахада, ямар дутагдалнуud элирүүлэгдээб гэхэдэ, тусхай дохёогой түхеэрэлгэнүүд тодхогдоогүй, болдируунууд, яама ялхинууд ушараа. Мухар-Шэбэрһээ Суулга хүрэтэр добо долхинуудтай, мүльһэлиг харгы зурына гэжэ тэмдэглэгдэдэ. Мүн хүүргэнүүдэй бүхэлэгнүүд муудаһан, автобус хулеэхэ байрануудай үгы дээрэһээ зарим газарта зогсонгүй үнгэршэдэг байба.

Һайн талыень тэмдэглэхэ гэбэл, Мухар-Шэбэрэй харгын заһабарилга-барилгын участогайхид саһа тогтоохо талаар хэмжэнүүдые абаһан, мүльһэн нэмэргээр хушагдаһан үгсүүр, уруудам газарта элһэ, ялак гэхэ мэтые адхаһан, нэмэлтэ дохёо тэмдэгүүдые тодхоһон байна.

Гэхэтэй хамта Мухар-Шэбэр — Бэшүүр — Хилата гэһэн республиканска удха шанартай харгые техническэ талаар гүйсэд хангаагүй хүдэлмэри олон яаһын шалгаһанһаа урагшаа мүрдэй ябуулагданагүй. Тиимэнээ арадай депутадуудай районно Советэй гүйсэдхомой шиидхэбэрээр энэ хүдэлмэридэ элдэб эмхи сурганануудай түлөөлэгшэдые хабаадуулжа гэһэн шиидхэбэри гаргагдаа. Харгынуудые харуулалгада ушардаг дутуу дундануудые эдэнэрэй түйлаамнаа усадхажа, машинануудай аюулгүй ябадалда гүйсэд тааруу эрхэ байдал хангагдаха зэргэтэй.

Нэгэ иимэ һануулга хэлэлтэй. Үбэлэй үедэ харгы заһабарилгын хүдэлмэрнин ябуулагдажа байһан зарим газарта тусхай заабарита дохёо тэмдэгүүд табигданагүй. Харгын хүдэлмэришэдэй албан хэрэгтээ хайша хэрэг хандаһанһаа боложо, жолоошодой замда бэрхэшээлнүүд тохёолдоно гээшэ.

«Харгы» гэһэн шалгалта үргэлжэлүүлэгдэһээр. Дүнгүүд тухайнь уншагшадтаа соносхохобди.

Б. ДЭБЭЕВ,
гүрэнэй автоинспекциин дорнадзорой отделениин инженер.

ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭГДЭБЭ

Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трест 1980 оной дүн гаргаба. Коопзверопромхозуудай коллективууд КПСС-эй XXVI съездэ зорюулһан социалис уялгануудаа нэрэтэй, түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, үнгэрһэн 1980 ондо ажалай ехэхэн амжалта түйлаба. Буркоопсоюзай агнуурин-олзоборилгын ажахынууд 3 миллион 201 мянган тухэриг «зөөлэн алта» гүрэндэ тушаажа, ангай арһа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэб 106,6 процент дүүргэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ой тайгада олзоборилгын 11 бүлэ шэнэхэр баригдаһан, ангуушадай саарлаха, амаута үбэлжөөхэй 185 гэр һэльбэн зһагдаһан байгаа. Ан олзоборилхо һалбарине саашадань үргэнөөр хүгжөөхэ ажалаһуулгада 259,9 мянган тухэриг гаргашалагдаа. Түрэл нютагайнгаа байгаалиин баялигые үргэдхэхэ, дүүрэнээр, зүбөөр ашаглаха, тэрэнэй шанар һайжаруулха асуудалда агнуурнин ажахын мэргэжэлтэй анхэралаа ехээр хандуулна.

1980 оной олзоборилгын үедэ 45.807 хэрэгсэл, 22.006 эндатра, 1511 булган, 1036 һолонго, 661 үсэн, 10.276 шандаган, 71 үнэгэн, 62 шоно баригдаа.

Коопзверопромхозуудта агнуурнһаа гадна, тэжэмэл ажуудые үсэбэрилгэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тиин энэ үе соо ан үсэбэрилгэшэд халтар хара үнэгэнэй 4173, песцэй 31.170 арһа тушаагаа. Хамтадаа ангай 229,6 центнер мяхан бэлэдхэгдээ. Тэрэ тоодо 2849 худуу, торхируу болон һойр, 162 бүлэн, 61 зэрлиг орын, 107 гүреөнэй мяхан ороһоно.

Коопзверопромхозуудай ангуушад зүнай үедэ эм домдо ороёог ургамалнуудые, жэмэс болон хушын һамар суглуулдаг гээшэ. Үнгэрһэн үедэ 1194.8 центнер алирһан, 3517,3 центнер хушын һамар, 1043,1 килограмм хуһанай гүлгэн, 2016 килограмм алирһанай набшаһан, 1378 килограмм кохойн хоншоор, 2338 килограмм дэрүүлжэ, суглараг шадай зүгһөө альга ташалгаар угтагдаа.

16-дахи нааданда В. Назимов — Ю. Красновые, В. Хаханов—Б. Баглаевые, А. Шагжиев—А. Доржиевые шүүгээ. Ц. Туртуев — А. Митупов хоёрой парти тэнцэлгээр дүүрээ.

Һүүлшын нааданай урда тээ А. Шагжиев 10 очкотой болоод, түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тэрэ А. Митупов, В. Хаханов гэгшэдтэй уулзаха юм. Улаан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэ В. Назимов мүн лэ 10 очкотой болоо. 17-дохи турта тэрэ Р. Мещеряковтой наадаха. В. Хаханов — 9,5, В. Цыреннимаев — 9, А. Доржиев 8 очкотой болонхой. Тиихэдэ һургашад Ю. Барнаков, Ц. Туртуев гэгшэд тус тустаа 8,5 очкотой юм. Эдэнэр 2—2 хүнтэй наадаха.

Манай корр.

САГААЛСА ДЭЭРЭ

Һур харбалгаар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй мүрысөөн Харьков хотодохи И. Е. Жуковскийн нэрэмжэтэ авиационно институдай манаһ соо үнгэргэгдэжэ, ороноймнай 91 харбагшад хабаадалта, хэрхо мэргэнээ туршаһан байна. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа улаасхоорондын классай спортын мастер Н. Бутузова М-2 упражненсэр харбахадаа 2632 очко абажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Эрэшүүлэй дунда илангаха шанга тэмцэл болоо. Һүүлшын үдэр хүрэтэр хоёрдохи һуури эзэлжэ ябаһан Шэтын бэрхэ харбагша В. Ешеев дуроэдэхи үдэр урагшаа гаража, түрүү һуури эзэлээ 2639 очко. А. Тиеллицын (Алма-Ата) гүрэнэнээ 14 очкогоор гэгдэбэ.

Һур харбалгаар «Урожай» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө нээмэл мүрысөөн Зүүн Сибириин технологическа институдай спортзал соо үнгэргэгдөө. Энээндэ хэдэн бүлгэмэй гуша гаран мэргэшүүл хабаадаба. Буряадай хүдөө ажахын институдай механическа факультедэй хоёрдохи курсын студент спортын мастер Чингис Цыренов хоёр үдэрэй туршада 30 метртэ харбахадаа, 650 очко абажа, тусхай шанда хүртөө. Спортын ветеран Дашнима Эрдынеев хоёрдохи һуурида гараба. Александр Хамнагдаев хүндэлэлэн табсангай гурбадахи шатада гараһан байха юм. Эхэнэрнүүд соёоо хүдөө ажахын институдай студентка Долгоржаб Доржиева илалта түйлаһан байна.

Һур харбалгаар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй мүрысөөн эдэ үдэрнүүдтэ Орджоникидзе хотодо боложо байна. «Динамо», «Спартак» бүлгэмүүдэй арба гаран мэргэшүүл, тусхайлбал, улаасхоорондын классай спортын мастер Цыбикжит Жамьяндашиева, спортын мастернууд Эрдэн Санжеев, Валерий Лазарев, Цыренжаб Будаев, Лариса Целовальникова, Цыденжаб Будаев болон бусад энэ ехэ мүрысөөндэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаала.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Буряад ороноймнай бар тайгын гүн соо хүбэнэг сагаан сагаан хубхынэ. Эндэ үбэлэй зуураан хүнжэл үнөөхил зандаа. Гиимэнээл сүлөө сагаа сэбэр агаарта сэнгүү хүхюунээр үнгэргэхэеэ һанагшад хурдан санадаа мордожо, нишэл ерэнэ бшуу. Амаралтын үдэрнүүдтэ республикымнай нислэл шадархи Дээдэ-Онгостойн сэлгеэндэ хүхюун дуунууд замхадаггүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: санын зүргэнүүд зурылдана.
П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТОБШОХОНООР

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭЭР СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадахын тула спортын мастерта кандидат Геннадий Темников мүнөө Кисловодскдо һорилго бэлэдхэл хэжэ байна. Нёдондо жэл тэрэ эдиршүүлэй дунда ороной чемпионадта табадахи һуури эзэлһэн юм.

ГТО-гой үбэлэй олон зүйлөөр «Труд» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо, арба гаран команда хабаадаһан байна. Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай ГТО-гой значкистнууд командаараа илажа, кубогта хүртөө. Онохойн модоной комбинадай түлөөлэгшэд — хоёрдохи, нарин сэмбын комбинадай команда гурбадахи һуури эзэлбэ. Анна Хабалова, Виктор Конев, Геннадий Турышев гэгшэд илалта түйлаһан байна.

САНА. «Пионерская правда» газетын шанда хүртэхын түлөө санын урилдаагаар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлэгын мүрысөөн «Локомотив» бүлгэмэй санын бааза дээрэ болобо. Худөөгэй 12 районой, Хяагтын, мүн Улаан-Удэ хотын 3 районой һурагшад-санашад энэ мүрысөөндэ хабаадаһан байха юм. Эдир санашад дүрбэн зайда урилдаа. Бага наһанай басагад 2 километртэ хаба шадалаа туршаба. Эндэ 6-дахи интернат һургуулийн һурагшад шалгараа. Хубинн мүрысөөндэ Аня Савельева илаба. Бага наһанай хүбүүд 3 километрэй стартда гараба. Гурбадахи интернат һургуулийн һурагшад түрүү һуури эзэлээ, Сережа Зотов бултанһаа һайн һорилго бэлэдхэлтэй байба. Аха наһанай басагад эндэ урилдажа, 48-дахи һургуулийн санашад нэгэдэхи һуурида гараа. Лена Власова бултанһаа түрүүн фиништэ хүрэжэ ерэһэн байна. Аха наһанай эдиршүүл 5 километртэ урилдаба. Эндэ 65-дахи һургуулийн һурагшад шалгараа. Андрей Овсянкин бултанһаа һайн саг харуулһан байна.

ХАДАҺАА САНААР ҺОЛЖОРОЛГЫН СПОРТ. Спортын энэ зүйлөөр ехэ мүрысөөн һаяхан Алма-Ата хотодо болобо. Улаан-Удын хүүгэдэй спортын һургуулийн команда нимэ ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадабашье, яһала ехэ амжалта түйлаа. Лена Палагина — хоёрдохи, Сережа Оливчук гурбадахи һуури эзэлбэ.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

СПОРТ

ЭДИРШҮҮЛ ДОБТОЛНО

Шатараар «Спартак» бүлгэмэй областной советэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Удын Пионернүүдэй байшан соо болоно.

15-дахи, 16-дахи нааданууда эдиршүүл эдэбхитэй һайнаар наадажа, сугларагшадай магтаалда хүртөө гээд тэмдэглэлтэй. 25-дахи һургуулийн 8-дахи классай һурагша Баяр Буруев һүүлшын гурбан нааданда дүршэл шадабари ехэтэй нэгэдэхи разрядтайшуул В. Хаханов, В. Цыреннимаев, Ю. Краснов гэгшэдтэй уулзаба. Тиихэдээ эдир хүбүүн тээлмэрдэжэ байнгүй, эхиннээ эдэбхитэй һайнаар наадажа, илалта түйлаа. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай хүдэлмэрилэгшэ В. Цыреннимаевтай наадахадаа, эршэмтэйгээр добтолжо, бодо үлүүтэй болоһон байна. 54-дэхи ябадалда хүлеэгдээгүй шанга добтолго хэжэ, шухала очко таблицада бэшүүлбэ. Иигэжэ Баяр 10,5 очкотой болоод, шангай һуурида гараха аргаяа дээшэлүүлээ.

Энэл һургуулийн 8-дахи классай һурагша Юра Барнаков—Митуповые, 2-дохи һургуулийн 10-дахи классай һурагша В. Николаев Санжиевые шүүгээ. 32-дохи һургуулийн арбадахи классай һурагша Цыбикжаб Туртуев манай бэрхэ шатаршадай нэгэн Алексей Шагжиевые бүгдэ альга ташалгаар угтагдаа.

16-дахи нааданда В. Назимов — Ю. Красновые, В. Хаханов—Б. Баглаевые, А. Шагжиев—А. Доржиевые шүүгээ. Ц. Туртуев — А. Митупов хоёрой парти тэнцэлгээр дүүрээ.

Һүүлшын нааданай урда тээ А. Шагжиев 10 очкотой болоод, түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тэрэ А. Митупов, В. Хаханов гэгшэдтэй уулзаха юм. Улаан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэ В. Назимов мүн лэ 10 очкотой болоо. 17-дохи турта тэрэ Р. Мещеряковтой наадаха. В. Хаханов — 9,5, В. Цыреннимаев — 9, А. Доржиев 8 очкотой болонхой. Тиихэдэ һургашад Ю. Барнаков, Ц. Туртуев гэгшэд тус тустаа 8,5 очкотой юм. Эдэнэр 2—2 хүнтэй наадаха.

Манай корр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Рэгэдэхи хуудаһанда. «Советскэ Союзай Коммунис партийн XXV съезд» — информационно мэдээсэл. «Республика съездэ элидхэнэ» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Советскэ Союзай Коммунис партийн XXVI съезд». «Съездын дневник»—ТАСС-ай материал. «Мүнөөдэрэй гол шухала асуудал» — ТАСС-ай материал.

Гурбадахи хуудаһанда «Съездһээ съезд хүрэтэр «Баранда хэрэгтэй албан» — Е. Мульченкын статья. «Үдэр бүхэнөө — үйдэр баян ургасада». «Ёно болон заншанхай» —А. Сысоевой статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Бүмбэрсэг дэлхэйн һонин» — ТАСС-ай материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 10.05—«Дуратай шүлэгүүднай». А. Твардовскийн зохёолнуудые һурагшад уншаха. 10.50 — Грузийн арадай хатарай Гүрэнэй академическэ габьяата ансамблиин концерт. 11.35 — Шэнэ һонин. 15.25—Дамжуулгын программа. 15.30— «КПССэй XXVI съезд дээрэ». 16.30 —«Орленок» телестудийн концертнэ зал.

Улаан-Удэ. 17.00—«Саяан» — хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 17.30 — «Улаасхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 17.45 —«Габшагай хэрэгүүдэй адресууд». 18.15 — «Совет сэрэгшэн» — киножурнал.

Москва. 18.30 — «В. И. Ленинэй образ совет уран зураг ай искусствада». 19.15 —«Бухы юумэ мэдэхэ дуратайб» — киножурнал. 19.30 —«КПСС-эй XXVI съезд дээрэ».

Улаан-Удэ. 20.00—«Байгал» программа.

Москва. 20.25— «Судьба» —ураг һайханай фильм (1-дэхи серн). 22.00 — «Время». 22.45 — «Циркын аренэ дээрэ». 23.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.00—Баскетболоор Корочой кубогта хүртэхын түлөө. «Динамо» (Москва) — «Каррера» (Италли). 17.45—«Звездочет»—телевизионно журнал.

Улаан-Удэ. 18.30 — Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 19.00 —Соносхолнууд. 19.10 — «Хүн зоной дунда ном дэлгэрүүлхэ» 19.50 — «Сэдьхэлэй уряалаар» — киноочерк.

Москва. 20.00 — РСФСРэй Гүрэнэй духовой оркестр наадаха.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

«Буряад үнэн» газетэй редакциин хүдэлмэрилэгшэд харюусалгата секретарнин орлогшо О. П. Ереновагай хайрата хүндэтэй.

ЮРИИН

сагһаа урид наһа болоһан ушарһаа гэр бүлэдэ түрэлхидтэнь гүнзэгэ ханалалаа мэдүүлнэ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД, ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76 отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Заказ № 48. Н-00363. Индекс